DARBININKAS

[illegible]

610 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

XXXIX. Nr. 17 Redakcija: GLenmore 5-7281 PENKTADIENIS (FRIDAY) KOVO - MARCH 5 D., 1954 M. Administracija: GLenmore 5-7068 10 CENTŲ

Maskvos šūviai Washingtone

Norėjo nužudyti ir Eisenhowerį bei FBI direktorių Hooverį

Washingtonas. Kovo 1 Atstovų Rūmų posėdžio metu apie pusiautrečią p.p. šūviais iš turistų galerijos sužeisti penki atstovai. Labai sunkiai A. M. Bentley, resp. Mich., lengviau — B. F. Jensen, resp., Iowa, C. Davis, dem. Tenn., K. A. Roberts, dem. Ala., G. H. Fallon, dem. Md.

Nusikaltimo vietoje suimti teroristai pasirodė puertorikiečiai. Jiem davovavo Mrs. Lolita Lebron, 34 metų, persiskyrusi, Rafael C. Miranda, 25 metų. Visi iš New Yorko. Paskiau buvo suimtas Irving Flores, 28 m. ir apie 100 kitų puertorikiečių, įtartų galėjus dalyvauti sąmoksle.

KO TERORISTAI NORĖJO?

Su pirmais [illegible] buvo iškelta Puerto Rico vėliava, ir Lebron šūktelėjo: "Mano tėvynė nėra laisva [illegible] jai laisvę". Jos [illegible] rastas raštelis, kuriame [illegible] visą atsakomybę [illegible] savo gyvybę aukojanti [illegible] tėvynės laisvę, pagal [illegible] Amerikos. Policijos pasi[illegible] aiškinama, ji pareiškė, kad [illegible] ką padarė, [illegible] žudyti, o tik norėjusi atkreipti dėmesį į Puerto Rico nelaisvę.

Policija išaiškino, kad teroristai yra nacionalistų organizacijos nariai. Tos pačios organizacijos, kuri rengė sukilimą pačiame Puerto Rice ir atentatą prieš prezidentą Trumaną.

KAS STOVI UŽ TERORISTŲ PEČIŲ?

Teroristo Mirandos namuose policija rado komunistinės literatūros. Jis esąs ir pats kom. grupės narys. Seniai policija sekė ir Lebron ir nustatė jos ryšius su Amerikos komunistais. Net ir jos laiškelio tonas yra grynai maskvinis.

"Herald Tribune" D. Lawrence rašo, kad ryšiai tarp puertorikiečių nacionalistų partijos ir Amerikos komunistų buvo žinomi nuo 1943, kada Amerikos komunistai pareiškė remsią tos partijos pastangas. Komunistai juos norėjo panaudoti neramumams kelti, o prieš kelias savaites paaiškėjo, taip pat, kad per juos turėjo nužudyti prezidentą Eisenhowerį ir FBI direktorių J. E. Hooverį. Tačiau nebuvo laukiama, kad jie pasikėsintų prieš Kongresą. Lawrence primena, kad komunistai panašiai dedasi dabar su nacionalistais Irane ir Guatemaloje ir paverčia juos savo siekimų įrankiais.

Puerto Rico atstovas Kongrese, kuris jame dalyvauja be balsavimo teisės, pareiškė, kad tai komunistų sąmokslas. Už jų, žinoma, stovi Maskva.

KO MASKVA ŠIUO TERORU SIEKĖ?

Lawrence pastebi, kad terorui buvo parinktas tinkamas laikas — Amerikos užsienių reikalų ministerių konferencija Venecueloje, kur atstovaujami apie 20 kraštų.

Tokis pasikėsinimas turėjo nukreipti akis nuo Maskvos, kuri Berlyno konferencijoje pasirodė visam pasauliui agresyvi ir nenorinti išleisti iš savo nagų pavergtų kraštų. Reikėjo dabar parodyti, kad neduoda laisvės Puerto Ricui kaip tik Jungtinės Valstybės.

KAS TOLIAU?

Kad Maskva negalėtų tokios propagandos varyti, atst. Belcher pasiūlė duoti Puerto Rico visišką nepriklausomybę, jeigu jie patys to nori. Jo siūlyme reikalaujama, kad Puerto Rico vyriausybė pravestų gyventojų balsavimą. Tiesa, jau keturis kartus tokie balsavimai buvo. Ir visada pilnos nepriklausomybės siūlymas buvo atmestas. Gyventojai rado, kad jiem naudingiau būti Jungtinių Valstybių sąjungoje.

Lawrence mano, kad pačioje Amerikoje gali sustiprėti nusistatymas ir priemonės prieš komunizmą.

Kapitoliuje ir Baltuosiuose rūmuose sustiprinta [illegible], ir svečių galerija būsianti atitverta nepramušamu stiklu.

SUŽEISTASIS BENTLEY

kuris buvo peršautas per plaučius, diafragmą, vidurius, truputį pagerėjęs. Tačiau visiškai pavojus dar nepraėjęs.

Teroristam jau sudaroma byla. Jie bus teisiami skubos keliu. Jei kas nors iš sužeistųjų mirtų, jiems tada gresia mirties bausmė.

LIETUVOJE

Kas tas ministeris Ozarskis?

Laikraščiai paskelbė, kad Lietuvoje ministerio pirmininko pavaduotoju paskirtas Ozarskis. — Ozarskis (Eduardas, Juozo s.) nepriklausomybės laikais Lietuvoje nėra gyvenęs. Taigi yra vienas iš Sovietijoj augintų lietuviškos kilmės komunistų. Ir jo tėvas Juozas Ozarskis, kilęs nuo Pandėlio, nuo pat pirmojo karo gyveno Rygoj, reiškėsi revoliucijoj. Kaip komunistas ir mirė Maskvoje 1943.

Ozarskio paskyrimo min. pirm. pavaduotoju netenka laikyti didelės reikšmės įvykiu, nes vadinamų pavaduotojų yra ten mažiausia penki. Lig šiol buvo šie: Šumauskas, Čistiakovas (Aleksiej Michailovič), Ksaveras Kairys, Sokolovas (Aleksander Petrovič) ir Kazys Preikšas. Ar Ozarskis pakeitė vieną iš tų penkių ar paskirtas šeštuoju, žinių nėra.

TIK SU TRIM POPIERIAIS GAUSI DARBO

Norint gauti darbo arba įstoti į aukštesnę bei specialinę mokyklą, reikia pristatyti tris dokumentus: gyvenimo eigos aprašymą, charakteristiką ir 'kilmės liudijimą".

Pirmasis popieris nesunku padaryti: reikia tik atpasakoti savo gyvenimo eigą taip, kaip kitais atvejais buvo pasakojama. Charakteristiką rašo partijos komitetas; ją reikia pristatyti užantspauduotame voke; kas ten parašyta, pačiam nevalia sužinoti. Blogiausia su kilmės liudijimu. Tai anketa, kurioje reikia atsakyti į keturis klausimus: 1. kiek turėjo turto ir banke pinigų tėvai? 2. Kiek tėvai laikė samdinių? 3. Kokio laipsnio turi giminių užsieniuose? 4. Kokio laipsnio turi giminių deportuotų arba nuteistų. Jei bent į vieną iš tų klausimų atsakyti nepataikysi — darbo negali gauti. Tada vienintelė išeitis — "pasiprašyti", kad duotų darbo Rusijoje. Tokiu atveju "kilmės liudijimas" nereikalingas. Kas turi giminių užsieniuose, daugelis nutyli. Tik vargas jam, jei vieną dieną jis sulaukia laiško nuo jų.

VASARIO 16 LIETUVOJE

Šiemet buvo "pagerbta" kompartijos suvažiavimu, kuris buvo numatytas vasario 12, bet paskui be jokių paaiškinimų atidėtas į 16. Suvažiavimo dienos buvo šaltos: vasario 16 iki 19, o vasario 17 iki 31 laipsnio šalčio.

KLAIPĖDOJE PLANUOJAMA

pastatyti butų iš viso apie 100,000 kv. metrų gyvenamo ploto. Tai maždaug 10,000 žmonių gerokai susispaudus gyventi. Vadinasi, apie tiek butų dar trūksta Klaipėdoje. Pereitais metais to plano buvo įvykdyta apie penktadalis, t. y. 22,000 kv. metrų. Šiais metais būsią pastatyta "dar daugiau.",

RINKIMAI

į Aukščiausią tarybą bus kovo 14. Ta proga visur varoma agitacija už padidintą darbą.

GALINA DAUGUVIETYTĖ

dirba Vilniaus dramos teatre.

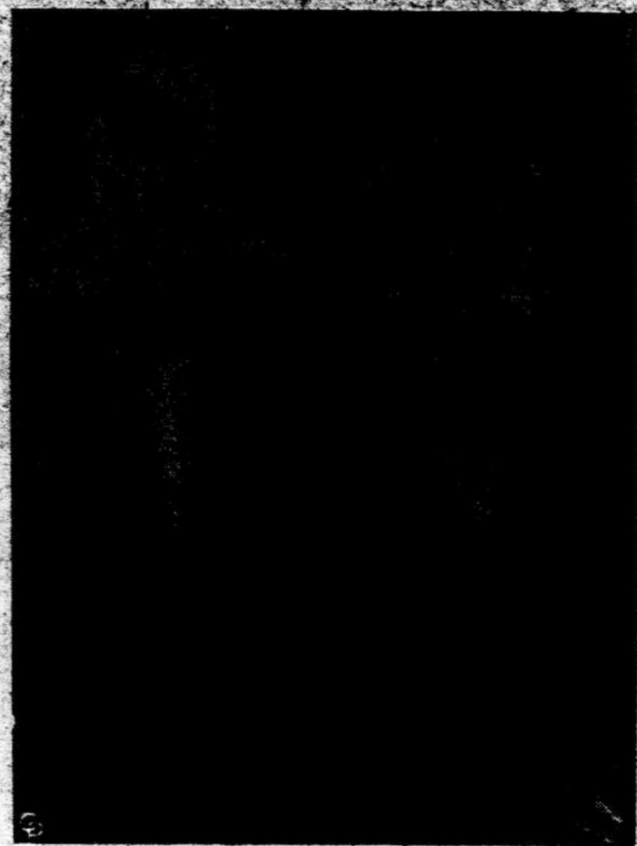

LUIS MUNOZ MARIN, Puerto Rico gubernatorius ir jo žmona atskrido į Washingtoną pareikšti visos salos gyventojų vardu pasipiktinimą puerterikiečių teroristų nusikalstamuoju darbu. Šūviai Senate veda į komunistų pogrindį.

Šalina kliūtį Europos vienybei

Bonna. — Vokietijos kancleris Adenaueris pasiūlė Prancūzijos užsienių reikalų ministeriui Bidault šiom dienom susitikti ir svarstyti Saaro klausimą.

Susitarti dėl Saaro Prancūzija laiko viena iš pagrindinių sąlygų europinio saugumo sutarčiai patvirtinti. O dėl Saaro krašto yra skirtingi Prancūzijos ir Vokietijos norai. Prancūzija nori, kad Saaro kraštas būtų nepriklausomas, tačiau ekonomiškai surištas su Prancūzija. Tik tokiu būdu pasinaudodama Saaro krašto anglies kasyklom, Prancūzija bus nesilpnesnė už Vokietiją. Vokietija nori, kad Saaro kraštas, jei nėra prijungtas prie Vokietijos, tai, kad jis būtų bent sueuropintas.

Abstinento istorija

Britų medicinos žurnalas pasakoja tokią liūdną abstinento istoriją. — Ponas X, nevedęs, smarkiai gerdavo. Ligoninėje jį gydė nuo gėrimo ir išgydė. Vienuolika metų paskui jis negėrė. Bet susigalvojo vesti. Kai pasipiršo ,mergina mielai sutiko ir pasiūlė sužadėtuves aplaistyti. Vaikinas pasisakė bijąs, kad jis neatkristų ir neimtų vėl gerti. Sužadėtinė atsikirto, kad už bailio ji netekėsianti. Sužadėtinis tada išgėrė stikliuką sherry. Kitą dieną jis išmaukė jau vienas visą butelį whisky. Tada sužadėtinė pareiškė, kad ji už jokio girtuoklio netekėsianti. Vyras liko be sužadėtinės ir vėl grįžo į ligoninę. Dabar jis vėl nebegeria, bet taip pat ir neveda.

Ieško priekabių

Paryžius. — Parlamento komisija reikalavo, kad Prancūzijos vyriausybė reikštų protestą prieš Vokietijos konstitucijos pakeitimą, kurį Bonnos parlamentas jau priėmė ir belieka tik senatui patvirtinti. Prancūzai įžiūri, kad tas pakeitimas leidžia Vokietijai organizuoti savo nepriklausomą kariuomenę.

Amerikiečių diplomatas pareiškė ,kad baimė yra be pagrindo. Iš tikrųjų tai daugiau prancūzų išsisukinėjimas, kad tik sutartis galima būti atidėti. Užsienių reikalų min. Bidault nori jas skubinti, bet min. pirm. Laniel kaip tik uždelsimą.

Pavasarinė artistė, New Yorke rengiamai 25-tai Tarptautinei gėlių parodai, talkininkaujant "gėlėf" Dolores Dawson.

Prezidentas ramina

Washingtonas. — Prez. Eisenhoweris spaudos konferencijoje ramdė ginčą tarp sen. McCarthy ir kariuomenės sekretoriaus Stevens. Prezidentas pasisakė už teisingus ir garbingus metodus apklausinėjimuose; pagyrė gen. Zwickerio garbingumą ir apskritai kariuomenės nusistatymą prieš komunizmą, bet iš kitos pusės pripažino, kad kariuomenė padarius stambių klaidų gydytojo Peress byloje. Apgailestavo, kad tokie ,nesusipratimai nukreipia dėmesį nuo svarbesnių reikalų.

Imti—taip, duoti — ne

Venecueloje Amerikos valstybių konferencijoje visi ministeriai kalbėjo apie ūkinį bendradarbiavimą ir tiesė pirštus pagalbos iš Amerikos. Pačiai Amerikai labiau rūpėjo kova su komunizmu ir konkrečiai įsigalėjęs komunizmas Guatemalos valstybėje. Tačiau šiuo klausimu konferencijos dalyviai išsigando ir šnekėti, kad tai nebūtų kišimasis į kitos valstybės vidaus reikalus.

SU PARADINE UNIFORMA

ir revolveriu rankoje perėjo į vakarinį Berlyną sovietų politrukas leitenantas M. Tulin. Jis pareiškė, kad visi jo komunistiniai įsitikinimai susvyravę nuo birželio 17 Vokietijos revoliucijos. Tada jam kilusi mintis bėgti.

Gripas Švedijoje toks stiprus, kad kariuomenė atšaukė savo manevrus.

Liudijo apie Rooseveltą ir komunistus

Washingtonas. — Senato vidaus saugumo komisijoje atsargos admirol. Adolphus Staton papasakojo tokį dalyką.— 1942 gegužės 19 laivyno departamente buvo konferencija, kurioje jis matęs su prezidento Roosevelto parašu memorandumą, draudžiantį atleisti komunistus iš prekybinio laivyno radistų, nors Pearl Harbouro užpuolimo dieną jam buvo duotas įsakymas nepatikimus radistus atleisti. Prezidentas Rooseveltas reikalavo komunistų veiklos nesiaurinti norint karą laimėti. To prezidento pasirašyto memorandumo nuorašą senato komisija pasiėmė į savo bylą.

Admirolas taip pat pareiškė, kad tada jam Stevensonas, kuris buvo laivyno sekretoriaus pavaduotojas, kalbėjo: "Manau, kad komunistų nereikia aštriai čiupti."

Maskvos politika šiaurės Korejoje

Koreja. — Pranešama, kad iš šiaurės Korejos iškeliami korejiečiai, o atkeliami kinai. Tokiu būdu norima padaryti Korejos klausimą nebeaktualų, nes šiaurės Koreja bus įjungta į Kiniją.

Indokinijoje panašiai kaip Korejoje

Paryžius. Prancūzijos vyriausybė nusprendė priimti Indijos min. pirm. Nehru pasiūlymą tarpininkauti, kad Indokinijoje būtų padarytos paliaubos. Manoma, kad prieš Ženevos konferenciją Maskva nori sutvarkyti reikalus su Prancūzija, nes su ja viena susikalbėti lengviau negu dalyvaujant ir Amerikos valstybės sekretoriui.

KUN. KONSTANTINĄ VASĮ,

Aušros Vartų lietuvių parapijs klebóną Worcestery, Mass., vasario 1 šv. Tėvas, tarpininkaujant Worcesterio vysk. J. Wright D.D., pakėlė į prelatus.

Žiemos pasispardymas

Amerikos vidutiniuose vakaruose kovo 3 siautė vėjai ir pusnys. Chicagoje sniego buvo priversta per 12 colių. Judėjimas sutriko. Šimtai automobilių liko keliuose. Viršum aerodromo skraidė keliolika lėktuvų, negalėdami nusileisti, nes nebuvo galima suspėti nuvalyti nuo sniego takus. Metereologijos stotis paskelbė, kad laukiama Chicagoje pasningant dar 16 colių sniego. Detroite tik penki coliai.

[illegible]

Amerikos lietuviai kovoj dėl laisvės (6)

Tarybos delegatai Versalyje

Taip ir veikė kas sau trys grupės su savo organais: katalikų Tautos Taryba (iš 30 asmenų), nuo 1917 tautininkų Amerikos Lietuvių Tautinė Taryba (su Šliupu, Račkausku, Karuža ir kt.), Lietuvių Darbininkų Taryba (pirmininkaujama P. Grigaičio).

1916-18 metų buvo įtempto ir nervingo darbo laikas. Jei P. Grigaičio socialistai aiškino, kad jie parems tai, ką nuspręs Lietuvos liaudis, tai **Tautos Taryba ėmės pati iniciatyvos spręsti Lietuvos klausimus; jautė savo galią, atsakomybę ir autoritetą ne tik Amerikos ribose, bet ir Europoje.**

1916 rugsėjo 28 Brooklyne ir jau 1917 sausio 10-11 Pittsburghe posėdyje Tautos Taryba išleido pakartotinai atsišaukimą į kitas organizacijas, kad dėtųsi į Tarybą; organizavo peticiją; Lietuvos reikalu nutarė sudaryti informacijos biurą Washingtone. Nuo birželio mėn. biuras pradėjo ten darbą, vadovaujamas Dr. Bielskio. (Dar 1915 metais buvo pasiuntusi savo atstovus į Lietuvą, tuo metu vokiečių okupuotą, kad susipažintų su padėtimi vietoje — nuvyko kun. V. Bartuška ir Dr. Bielskis). Minėtame posėdyje nutarė savo veiklą praplėsti ir į Šveicariją ir suorganizuoti ten informacijos biurą. Jo vedėju kviestė Dr. J. Gabrį, ir leido jam pasitelkti dar studentus —kun. J. Purickį ir kun. Daumantą. Tautos Taryba finansavo biuro veiklą. Kad sustiprintų jo veiklą, nutarė pasiųsti į Šveicariją vėl kun. Dr. Bartuška, o jei reikės ir kun. V. Dargį.

Taryba tame posėdyje pareiškė nepasitenkinimą, kad Šveicarijoje lietuviai dalyvauja su lenkais bendrame šalpos komitete, nes turėjo žinių, kad tas komitetas šališkai dalina pašalpas. Patarė Šveicarijos lietuviam pasitraukti ir sudaryti savo komitetą. Lietuvių tautinio komiteto nariai samprotavo taryba — turėtų būti įvairių srovių, kiekvienos skyrium išlaikomi. Taip Šveicarijoje ir buvo padaryta...

Taip pat pasitarime buvo dar nutarta kreiptis į šv. Tėvą su prašymu, kad "Jo Šventenybė teiktųsi paskirti pasaulio katalikų bažnyčiose rinliavą nukentėjusiai nuo karo Lietuvai." Rezoliucija turėjo įteikti Washingtone nuncijui kun. J. Jakaitis ir Dr. Bielskis.

Suvažiavusieji jautėsi stiprūs ir pajėgūs ne tik Lietuovs reikalais daryti nutarimus ir tvarkyti lietuvių organizacinius reikalus už Amerikos ribų, bet jie pajuto reikalą pačioje Amerikoje įvykdyti katalikų vienybę. Čiupo katalikų atskirus lakraščius, kad jie išsilenkia iš bendros linijos ir ragino laikytis solidarumo; ragino steigti spaudos platinimo biurus, kad lietuvišką nuomonę, opiniją laikytų savo rankose.

"Revoliucija" palietė ir pačią Tautos Tarybą. Iš grįžusių iš Lietuvos delegatų Bartuškos ir Bielskio paaiškėjo, kad jie nebuvo gavę iš Tarybos dovanos, kurią jie norėjo nuvežti Lietuvai — 3,000 dol. Paaiškėjo, kad jie buvo rašę tuo reikalu tarybos pirmininkui. Paaiškėjo taip pat, kad tarybos pirmininkas apie tai nebuvo painformavęs tarybos narių. Tada pasitarime kilo audra prieš pirmininką, reikalavo, kad jis pasiaiškintų. Visa istorija baigėsi tuo, kad pirmininką nuvertė ir išrinko kitą. Dr. Rutkausko vietoj atsistojo Dr. Bielskis — pirmininku, kun. F. Kemėšis — vicepirmininku ir kun. Augustaitis — sekretorium.

"Revoliucija" palietė ir patį Tautos Tarybos vardą. Nutarta pakeisti jį į Amerikos Lietuvių Tarybą.

1917 metai atnešė daug naujo. Džiugino Amerikos lietuvius gandai apie nepriklausomybę Lietuvai. Iš kitos pusės baugino ir piktino gandai apie Vokietijos kėslus paglemžti Lietuvą, pasodinant joje savo karalių. Tikslių žinių nebuvo. Gandai viską sustiprindavo. O kai atėjo žinia, kad Lietuvos Taryba nutarusi pakviesti Urachą karalium,

Amerikoje kilo protestų prieš Lietuvos Tarybą su kaltinimais, kad ji provokiška.

Įtūžimas palietė ir pačios Amerikos Lietuvių Tarybos atstovą Europoje kun. V. Bartuška, kam jis neprotestavęs prieš tokį Vilniaus tarybos nutarimą. Bartuška buvo atšauktas, nors ir teisinosi, kad tuo reikalu nebuvo gavęs jokių savo amerikinės tarybos instrukcijų. Jo vietoje buvo atsiųsti kiti tarybos delegatai; kun. Dabužinskas, Dr. K. Pakštas, adv. Mastauskas.

Su 1918 metais entuziazmas augo, nes nepriklausomybė artėjo.

Amerikos Lietuvių Taryba į taikos konferenciją 1919 Paryžiuje pasiuntė savo delegatus.

Lietuvių ten buvo Klimas, Galvanauskas, Naruševičius, M. Kižytė, kun. Žilius, Voldemaras.

Prie didelių vienybės laimėjimų šiuo metu priklauso ir tai, kad 1918 kovo mėn. katalikai pagaliau susitarė su tautininkais bendradarbiauti politinėje srityje.

Atskirose vietose lietuvių kolonijose sklido gandai, kad Amerikos vyriausybė leisianti organizuoti lietuvių pulkus, kurie galėtų vykti į Lietuvą. Tokie pulkai organizavosi ir laukė...

Atskirose vietose buvo rengiami planai atstatyti po karo Lietuvos ūkiui. Pirmosios tokios pastangos pasireiškė dar 1916 rugsėjo 28-9 suvažiavime New Yorke, kuriame dalyvavo 70 atstovų ir du svečiai iš Europos Martynas Yčas ir kun. J. Žilius. … Lietuvai … 400,000 dol. Bendrovės valdyba nupirkusi New Yorke namus, įsteigusi banką, bandžiusi gaminti resorsiną Amerikos armijai, kuri betgi nepriėmusi bendrovės gaminių. Bendrovė apvylusi, ir visa jos istorija likusi neišaiškinta...

Bet čia prasideda Amerikos lietuvių didžiųjų pastangų istorijos liūdnesni įvykiai — **didesnis ar mažesnis nusivylimas, kuris paprastai neišvengiamas pasiekus tikslą.**

To ir nebeseksim toliau... Nebeseksim toliau kaip Amerikos lietuviai reagavo į nepriklausomos Lietuvos demokratinio ir vadistinio gyvenimo reiškinius.

Didesnis ar mažesnis nusivylimas nepriklausomos Lietuvos gyvenimu nekliudė Amerikos lietuviams vėl imtis kovos paskiau, kai Lietuvą ištiko nauja nelaimė — Rusijos, šiuo tarpu raudonos, nauja okupacija.

Tik šiuo atveju jau lengviau pasisekė sudaryti visų srovių vienybę bendroje Amerikos Lietuvių Taryboje.

Dabar, aišku, Amerikos lietuviai daugiau turėjo patirties kovoje dėl Lietuvos. Bet aišku taip pat, kad ano meto Amerikos lietuviai galėjo lenktyniuoti su dabartiniais laikais savo tvirta ir nuoširdžia meile tėvų kraštui.

M.

MARIJA KIŽYTĖ, Alto Informacijos Centro direktorė, buvusi Paryžiuje 1919 m. su Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija.

SPAUDA

Ar lygiai tenkinam vyresnių ir jaunesnių reikalus?

Aiduose 1954 Nr. 2 J. Brazaitis str. "Budėjimas naktyje" tarp kitų dalykų siūlo pergalvoti, kuo labiau reikia tremtyje susirūpinti — vyresniąja kartu ar jaunesniaisiais. Prileisdamas, kad dabar priaugančioji karta "tegali būti ta pagrindinė tautinio potencialo jėga, kurią sveiką ir paruoštą reiktų perduoti tėvynei", samprotauja:

"Ar neverta būtų kritiškai peržiūrėti, kam tremtyje mūsų gerų norų ir didžios energijos daugiausia išleidžiama — tenkinti vyresniajai kartai ir jos interesams, ar jaunesniajai, priaugančiajai? Ar mūsų dvasinės gyvybės šaltiniai —laikraščiai, žurnalai, knygos, minėjimai, pramogos, jubiliejai.... daugiau skiriami vyresniesiems, Lietuvoje susikrovusiem visą savo mentalitetą, ar jie lygiai tinka ir antriesiems?.. Ar mūsų akademinis jaunimas turi iš ko pažinti Lietuvą … tu būdu, kokis … jam, šalia jo specialybės studijų?... Ar mūsų patys mažieji, kuriems lietuviškai augti ir bręsti nėra lietuviškos aplinkos, stinga lietuviškos mokyklinės bendruomenės, o yra tik namai, ir tai tik vakarais po darbų, tik lietuviška šeštadienė mokykla, — ar šitas atžalynas turi bent tiek lietuviškų jam tinkamų knygelių, kiek jų duodama vyresniajai kartai?"...

Išvadą autorius daro: "Geriau nutraukti nuo vyresniųjų intereso, o jauniesiems atiduoti. Ypač turint prieš akis ilgos distancijos kovą dėl Lietuvos ir lietuvio."

Maskvos "Pravda" iškritikavo Lietuvos komunistų partiją, kad ji neprižiūri gamybos.

Washingtonas. Teisingumo sekretorius Brownell pranešė, kad byla keliama 18 asmenų ir 7 firmom už neteisėtus pardavimus laivų, atlikusių po antrojo pasaulinio karo. Tarp kaltinamųjų yra vienas buvęs Kongreso narys ir vienas buvęs atstovas Anglijoje.

Bedarbių skaičius, manoma, didės kovo mėn. Vyriausybė nenumato imtis dar priemonių.

Amerikiečiai sugalvojo tuo tarpu pastatyti tiltą, kuris sujungtų Italiją su Sicilija. Tiltas būtų 2750 metrų ilgio, kaštuotų 83 milijonus dol. ir reiktų statyti 7 metus.

KAS TAS PUERTO RICO?

Portorikiečiai teroristai, kurie šaudė į kongresmanus, sakosi tenorėję atkreipti dėmesį į Puerto Rico.

Tai sala tarp Atlanto, iš šiaurės pusės, ir Karibų jūros, iš pietų pusės; viena iš vadinamų Vakarų Indijos salų, labiausiai prasikišusi į rytus. Turi 95 mylias ilgio ir 35 pločio. Žemė labai derlinga; klimatas švelnus — žiemą apie 74, vasarą keliais laipsniais daugiau.

Visas vargas tik, kad ploto mažo, o žmonių prisikimšę per akis. Ploto 3,435 kv. mylios, o gyventojų 2,210,703 buvo 1950; taigi kv. myliai 645. Trečdalis gyventojų yra miestuose. Nesutilpdami veržiasi emigruoti. Daugiausia į JAV. Tik New Yorke jų esą apie 450,000. JAV vyriausybei didelis rūpestis. Paskutiniais laikais norima namie duoti darbo smarkiai kraštą pramoninant ir pakeliant eksportą. Nors turi universitetą, kitas aukštąsias mokyklas, bet laikoma, kad žmonės stipriai kultūroje atsilikę, palyginti su kitom JAV gyvenančiom tautom. Dėl to jie į kitus kraštus nemielai priimami.

JAV globoje, protektorate Porto Rico dar neseniai. Pirmasis salą surado Columbas (1493). Ji buvo Ispanijos kolonija iki 1898. Amerika, po karo su Ispanija, minėtais metais perėmė Porto Rico savo žinion. Savivaldos teises jai nuolat plėtė. 1947 Trumanas leido pačiam kraštui išsirinkti vykdomąją valdžią. 1951 leido susidaryti savo konstituciją. Nuo 1952 toji konstitucija veikia, ir pagal ją Porto Rico įsijungia savo noru į JAV sąjungą; turi savo parlamentą, senatą, nustato mokesčius, muitus.

Pažymėtina, kad konstitucija buvo priimta 373,418 balsais prieš 87,473. Taigi balsavusių didžioji dauguma pasisakė už dabartinius ryšius su JAV. Tačiau susidarė ir nacionalistų partija, kurie siekia visiškos nepriklausomybės. 1950 partija, vadovaujama Pedro Albizu Campus, surengė sukilimą. Jis buvo greitai nuslopintas, bet 30 žmonių neteko gyvybių. Tais pat metais lapkričio 1 du teroristai mėgino nužudyti prezidentą Trumaną. Žuvo vienas policininkas ir vienas teroristas, o kitam teroristui Trumanas mirties bausmę pakeitė kalėjimu iki gyvos galvos. Teroras prieš Kongresą dabar trečias mėginimas. Mėginimas "atkreipti dėmesį."

Tačiau būtų lygiai verta "atkreipti dėmesį", kiek tame terore yra grynai portorikiečių tautiniai siekimai, kiek komunistų įtaka. Dėmesio verta, kad paskutiniu laiku Maskva stengiasi privesti savo agentų pietin. Amerikos kraštuose.

[illegible]

Tai yra '54 Ford pritaikytas kiekvieno piniginei!

PASIRINKIMAS IŠ 3 SKIRTINGŲ LINIJŲ IR 14 GRAŽIOS IŠVAIZDOS STILIŲ!

MAINLINE SERIJA

130-a.j. Y-block V-8 arba 115-a.j. I-block Six

Jei nori ekonominės susisiekimo priemonės, tai '54 Fordo Mainliner atitiks T. Mainline modeliai išdabinti negausiom puošmenim, kas dažnai išryškina '54 Fordo esminį grožį. Jų mechaniškas tobulumas ir tiksliausias veikimas yra toks pat, kaip ir visuose '54 Fordo modeliuose.

CUSTOMLINE SERIJA

130-a.j. Y-block V-8 arba 115-a.j. I-block Six

Jei nori daugiau negu aukšto lygio priemonės... jei nori puikaus automobilio... visa tai gausi su '54 Customline Fordais! Šie automobiliai nešykšti iš lauko iš vidaus puošmenų, kad išsiskirtų visokiu grožiu. Turi daugiau galimybės išsirinkti Customline vienos ar dviejų spalvų — o taip pat ir prabangius vidaus įrengimus. Ekstra kaina gali gauti Fordo modernius jėgos priedus ir taip jį paversti automatišku automobiliu ir prieinama kaina.

CRESTLINE SERIJA

130-a.j. Y-block V-8 arba 115-a.j. I-block Six

Jei nori pačio geriausio... štai vienas iš '54 Fordo Crestline modelių! Šie puikūs modeliai visais atžvilgiais išsiskiria iš visų automobilių. Jie pagaminti dėl tų, kurie įstengia pasirinkti puikiausius... ir gaunami šimtais pigiau, negu kitos gamybos automobiliai, o grožiu negali lygintis nė iš tolo. Ir... malonu žinoti, kad Crestline turi du naujus modelius—Fordo sedaną ir nuostabųjį Skyliner! Abejuose gali pasirinkti vienos ar dviejų spalvų išorinius pagražinimus ir puikius vidaus išmušalus. Ir, jums pageidaujant, ekstra kaina pridedami Fordo garsieji jėgos priedai...palengvina vairuoti ir suteikia malonumą, kuris paprastai susijęs su aukščiausios kainos automobiliais.

Užeik... Pabandyk '54 Fordą

— FORDO PARDAVĖJAS TURI IR VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ PRITAIKYTŲ JŪSŲ PINIGINEI! —

DARBININKAS

THE WORKER
Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly
— BY —
FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$6.00	Amerikoje metams	$6.00
Brooklyn, N. Y.	$6.50	Brooklyn, N. Y.	$6.50
Half year	$3.50	Pusei metų	$3.50
Foreign	$6.50	Užsienyje	$6.50

Laikraštį tvarko Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Sužiedėlis

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami tiktai autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kai galvos pelenais barstomos...

Pelenais kasmet yra barstomos galvos tikinčiųjų, kad žmogus prieš Viešpatį tėra dulkė, ir mirtis jo žemiškąjį apvalkalą dulkėmis pavers. Ilgiau už žmogų išsilaiko jo paties sudaromoji bendruomenė — valstybė arba tauta; ant jų pelenai nebarstomi. Ar tai reiškia, kad jos dulkėmis nevirsta?

★

Tauta ir valstybė laikosi tik tuo, kad viena žmonių karta, dulkėmis virstanti, pakeičiama nauja. Bet ta gyvoji grandinė nėra tokia amžina, kaip mum iš pirmojo žvilgsnio gali pasirodyti. Istorijoje dulkėmis virsta net ir labai didelės valstybės ir gausios savo prieaugliumi tautos. Vieną kartą visos prieis pabaigą, kaip ir atskiras žmogus. Ta tiesa tokia pat yra tikra, kaip ir anoji apie dulkę: "Prisimink, kad dulkė esi ir į dulkę pavirsi."

★

Prisipažinti, kad esi tik dulkė prieš Viešpatį, yra nusižeminimas. Tautos ir valstybės tos dorybės nemėgsta. Priešingai, jos lenktyniuoja savo išdidumu ir giriasi fizine jėga, nors kaip tik ji dulkėmis virsta. Tai, kas pasilieka tautoje, net pavergtoje ir fiziškai silpnoje, yra jos dvasia. Dvasinė tautos kultūra išlieka kartų kartoms net ir tada, kai tauta nustelbiama arba visai sunaikinama.

Dvasios pasaulis dulkėmis nevirsta, tik nevisi tai pripažįsta. Ir atskiras žmogus dažnai norėtų būti tik žemės dulke, pamiršdamas, kad jis laikosi nemirštama dvasia, kuri yra stipresnė už jo žemiškąjį kevalą.

★

Kur stipriau atsiremiama į dvasią, ten susidaro patvaresni ryšiai ir žmonių bendruomenėje. Tai ryškiai matome tvirtos dvasio tautose bei valstybėse, o ypač Katalikų Bažnyčioje. Ji apima visas tautas ir visas valstybes. Šios praeina, o Kristaus Bažnyčia palieka, nors savo tikintiesiems ir barsto pelenus ant galvos.

★

Tik fizine jėga paremtą žmonių bendruomenę, nors laikinai ir sudariusią galingą valstybę, laikas nupučia kaip dulkę; nupučia dažnai dėl to, kad nepripažįstama tiesos, jog už žmogų dulkę yra aukštesnis jo Kūrėjas. Aukščiau stovi Jis taip pat už tautą ir valstybę. Jos yra tik tam, kad žmogui lengviau būtų praeiti dulkėtu žemės keliu ir Dievo akivaizdoje sušvisti nenykstama savo siela.

Jis aukojosi lietuvių tautai

Vlado Pūtvio-Putvinskio 25 m. mirties sukaktis

A. S. MARTINAITIS

1929 metų kovo 5 dieną Kaune staiga mirė vienas didžiųjų Lietuvos atgimimo ir jos nepriklausomo gyvenimo veikėjų: tai Vladas Pūtvis-Putvinskis, uolus tautos žadintojas, rašytojas ir knygnešys, Šaulių Sąjungos įkūrėjas ir ideologas, jos organizatorius ir vadovas. Dėl darbo Lietuvai buvo kalinamas ir tremiamas Rusų carų valdžios, o nuo saviškių tautiečių, kaip ir kiekvienas kūrėjas ir reformatorius, taip pat turėjo nukentėti.

Šaulių Sąjungos kūrėjas

Vladas Pūtvis pirmus trejus Šaulių S-gos gyvavimo metus buvo jos pirmininkas ir viršininkas, kelerius metus buvo pasitraukęs nuo vadovavimo Š. S-gai. 1928 m. vasarą vėl grįžo pirmininkauti. Be to, visuotinas Šaulių S-gos atstovų suvažiavimas jį išrinkto garbės pirmininku ir nuolatiniu Centro valdybos nariu. Mirė pačiame darbo įkarštyje. Lyg nujausdamas savo mirtį, dirbo karštai ir skubėdamas. Per 8 mėnesius po sugrįžimo į S-gos vadovybę, suspėjo pasireikšti dideliais darbais ir sumanymais.

Susirūpinęs lietuvių tautos ateitimi

V. Pūtvis nuo pat Šaulių S-gos pradžios turėjo mintyje paruošti tautą partizaniniam apsigynimui. Lyg ir nujausdamas, jisai sakydavo, kad reikia taip paruošti tautą, kad ji išlaikytų okupaciją. Valstybė, anot jo, daug kartų gali žūti ir vėl būti atstatyta, bet jei žus tauta, tai pražus amžinai. Valstybė turi būti tautos idealų vykintoja, bet visa tauta turi jai padėti. Dėl to organizacijos uždavinys įjungti į darbą visus lietuvius, kuriems tik brangi Lietuvos laisvė.

Konkrečiame gyvenime V. Pūtvio mintis buvo perauklėti tautą ir išūgdyti tobulą lietuvį. Jei kariuomenę būtų galima pavadinti auklėjimo mokykla, tai Pūtvis Šaulių S-gą mėgo vadinti tautos auklėjimo mokykla. Tai turėjo būti nuolat augąs, organizuotas, savanoriškas lietuviškų tautinių jėgų išteklius, valstybės atrama ir pagalba nelaimės atveju.

Jungė visų pažiūrų žmones

Dar V. Pūtviui gyvam esant, Šaulių S-ga savo būriu ir rinktinių tinklu apjuosė visą Lietuvos žemę. Ir tai ne tik laisvoje Lietuvoje, bet ilgą laiką ir lenkų okupuotoje Vilnijoje ir iki 1923 metų sukilimo Klaipėdos krašte. Tie būriai ir rinktinės jungė visų pažiūrų lietuvius. V. Pūtviui vadovaujant, Šaulių S-gos Centro Valdyboje buvo du skirtingų partijų vadai — kun. M. Krupavičius, ir M. Šleževičius, o vėliau prisijungė ir A. Smetona. Visų tų srovių žmonės, pradžioje ir socialdemokratų (K. Bielinis ir kt.), dirbo vieningai, nes Šaulių S-ga vykdė programą, kuri visiems buvo bendra — Nepriklausomybę apsaugoti ir stiprinti.

Demokratinė dvasia nevaržė taip pat šaulių veiklos už organizacijos ribų. Gaila, kad V. Pūtviui, dar gyvam esant, teko daug kovoti dėl savo idėjos išlaikymo Šaulių S-goje, o jam mirus, Sąjunga gerokai nutolo nuo pirmykščio savo nusistatymo Vis dėlto Nepriklausomos Lietuovs negalima buvo įsivaizdouti be Šaulių S-gos.

V. Pūtvio darbas, kuriant ir ugdant Šaulių S-gą, buvo tąsa patriotinės veiklos dar prieš Lietuvos Nepriklausomybę. Jis reikšmingas dar dėl to, kad V. Pūtvis yra kilęs iš sulenkėjusių dvarininkų ir net lietuviškai nemokėjo kalbėti. Tad prieš įsijungiant jam į lietuviškąjį veikimą, reikėjo padaryti tiesiog perversmą savo paties gyvenime. Reikėjo keisti savo kalbą, netekti giminių ir draugų, likti apšauktam bepročiu ir kvailiu ir skundžiamam rusų valdžiai.

Kur lietuviai su kryžiuočiais grūmėsi

V. Pūtvis yra kilęs iš senos žemaičių bajorų giminės. Jos lizdas yra Pūtvė, Tauragės apskr., Šilalės valsč., šalia Pūtvės piliakalnio, senovės pilies liekanų. Dusburgo kronikose keliais atvejais minimos žiaurios kovos ties šia pilaite. Beje, kunigaikščio Vytauto laikų bajorai Pūtviai, kaip ir dauguma Lietuvos bajorų, vėliau sulenkėjo ir virto Putvinskiais. V. Pūtvis ne tik atitaisė savo giminės klaidas, sugrįždamas lietuvybėn, bet didžiai pasitarnavo savo tautai darbu ir kančiomis, tartum atpirkdamas savo protėvių paklydimą.

Šauliai treniruojasi

Motinos įtaka sūnui

Į Šilo-Pavėžupį (Šaukėnų valsč., Šiaulių apskr.) Pūtviai atkilo prieš 200 metų. Vlado tėvas Rapolas Putvinskis, 1863 m. sukilėlis, buvo nuteistas Sibiro katorgon iki gyvos galvos. Po 9 metų amnestuotas, bet kadangi jam kurį laiką nebuvo leista grįžti tėviškėn, apsigyveno Rygoje. Čia vedė Idaliją Broel Pliaterytę. Rygoje ir gimė jų pirmasis sūnus Vladas. Vlado motina, Tado Kosciuškos palikuonė, savo demokratiškumą ir socialinės nelygybės pajautimą įskiepijo savo sūnui. Kaip demokratė, ji nebuvo priešinga ir lietuvių kalbai. Vladą Pūtvį į lietuvybę patraukė dar ir socialinė nelygybė. Jis negalėjo pakęsti daromų lietuviams skriaudų; stojo į skriaudžiamųjų eiles. Jį traukė ir atgimstančios Lietuvos dvasia, stiprėjanti kad ir "be žodžio, be rašto."

Įsijungia į slaptą lietuvybės gaivinimo darbą

Vos grįžęs iš Vokietijos (iš Halės universiteto), kur studijavo agronomiją, jis per kontrabandininkus išsirašė lietuviškų raštų, nors jų ir nesuprato. 1897 metais vedė Emiliją Gruzdytę, dukterį žemaičių bajoro Vytauto Gruzdžio ir Petronėlės Beresnevičiūtės, vysk. Valančiaus giminaitę. Žmona jam buvo ištikima gyvenimo ir idėjų draugė ir bendradarbė. Dėja, jai neteko atsigulti amžino poilsio šalia jo. Jos žemiškus palaikus užpustė Sibiro vėjai kur ji per 1940 m. trėmimą buvo išvežta.

Pūtviai veikė visomis kryptimis. Lenkų kalba buvo išjungta iš namų. Vaikus žemaitė auklė mokė tik lietuviškai. V. Pūtvio šeima susipažįsta su lietuviais veikėjais, ypač susidraugauja su P. Višinskiu ir įsijungia į lietuvišką veikimą. Vladas įsisteigia tarp Tilžės ir Šiaulių spaudos kontrabandos traktą, kurs veikė 7 metus. Apmoka bontrabandininkus ir pats su žmona spaudą gabena. Remia savo lėšomis lietuvišką veikimą. Savo dvaruose išlaiko dvi slaptas lietuviškas mokyklas ir pats veda vakarinius kursus.

Vl. Pūtvis - Putvinskas

Čia Jablonskis rašė gramatiką

Šilo - Pavėžupis buvo vienas lietuvybės centrų. Čia kurį laiką redaguojamas "Varpas". Graužikų dvare Jablonskis su A. Smetona ir P. Avižoniu gyveno ir rašo lietuvišką gramatiką.

Pūtvis rūpinosi ir savo darbininkais, darė įvairias reformas, gerino jų gyvenimo sąlygas, juos švietė: Gabiai tvarkė savo ūkius. Daugeriopai pakėlė ūkių našumą ir sukūrė pavyzdingą karpių ūkį. Nepriklausomais laikais kurį laiką dėsto žuvininkystę Dotnuvoje.

Už lietuvišką veikimą 1906 m. suimamas, laikomas Šiaulių ir Kauno kalėjimuose. 1914 m., vos karui prasidėjus vėl suimamas, ištremiamas Rusijos gilumon ir ten išlaikomas iki revoliucijos.

Visą save buvo atidavęs šauliam

Visą laiką, pradėjęs nuo "Varpo", rašinėja. Rašė tik retais laisvalaikiais. Daugiausia rašė "Trimitui" šauliškomis temomis, arba aktualiais klausimais, kaip Hymanso projekto metu, aštriai įspėdamas tautą saugotis lenkų žabangų.

Jo parinktieji raštai buvo Šaulių S-gos išleisti dvejuose tomuose, o trečias tomas su plačia jo biografija liko nebaigtas spausdinti. Legenda "Giedrė" ir scenos veikalėlis vaikams "Nežudyk" dar 1914 m. atspausti atskirais leidinėliais.

Visą laiką rūpinosi tautos ideologijos klausimais ir turėjo tautos ateičiai kurti savo

(Nukelta į 6 psl.)

ŽVEJO DUKTĖ BANGUOLĖ

ANTANAS VAIČIULAITIS

3.

Vieną dieną ji visai atgulė, ir jau daugiau nekėlė. Tyliuose namuose, kur visi pakuždomis šnekėjosi, ji ilsėjos tarp mezginių ir šilkų, žiūrėdama į langą, pro kurį buvo matyti jūra, ir kartkartėmis krutindama lūpas, lyg ką sakytų. Bet niekas negirdėjo, ką jinai ten sau kuždėjo. Ji nusigiedrydavo tik tada, kai pas ją atvesdavo jos sūnų du ir dukrytę. Ji susisodindavo vaikučius ant lovos, glostydavo jų plaukus ir žandukus, ir pasakodavo jiems, kaip ji, maža būdama, bėgdavo į tėviškės miškus rinktis aviečių, kaip bitės tenai medų neša į dreves ir kaip laumės vakarais besimaudančios upių vandenyse.

Ilgai ji jiems šnekėdavo apie savo žemės vasaras ir žiemas, ir apie debesis, ir perkūnus, ir apie žibutės žiedą, kuris pirmutinis praskala po žiemos speigų. Ir ji dar bylojo, kaip miela ir gera klausytis, kada svirtis vakare girgžda prie šulinio, ir kaip karvės mūkdamos grįžta iš lankos, — tada visas žvejų kaimas kvepėte kvepia pienu. Kvepia ir šienas, kada jį daužai pradalgėse, o tau viršum galvos čirena vyturėlis. Banguolė sekė jiems tėvų pasakas ir dainavo dainas, kurių ji buvo išmokusi iš savo gimdyvės, kai ji prie ratelio sėdėdavo, siūlą traukdama.

Vieną kartą, kada jinai taip šnekėjo ir kada jos sūnų du ir dukrelė klausėsi, ore suskambėjo daina. Banguolė pakilo guolyje ir klausėsi. Gatve tenai ėjo vyrai ir dainavo jos namų dainą — apie juodą laivą, kuris išbėgo iš žvejų kaimelio, apie marių putą ir jūrų veršiukėlį, apie jaunąją seserėlę ir žalią rūtą po pirkios langais.

Toji daina vis artėjo ir artėjo, ir kaskart darėsi skardesnė ir gražesnė. Banguolės širdis pašoko iš džiaugsmo: ji pažino, kad tenai žengė ir dainavo josios broliai ir josios mažų dienų draugai. Linksmi ir garsiai lalėdami, jie priėjo prie namų ir sušuko:

— Mes atkeliavome savo sesers Banguolės aplankyti. Daugel žemių apvaikščiojome, kol patyrėme ją čia aukštoje pilyje gyvenant, sūnus ir dukterį auginant.

Jie, drąsūs ir linksmi, žengė per menes pas savo seserį Banguolę. Įėję, jie sustojo ir didžiai nustebo.

Atitokę, jie tarė:

— Kas tau yra, mūsų sesuo Banguole? Mes tikėjomės tave rasią smagią ir skaisčiais veideliais, o tujen guli, kaip žolė pavytus.

Jinai atsakė:

— Ašai jūsų ilgėjausi dieną ir naktį ir klausinėjau paukštelių, grįžtančių pavasarį, ar nepralėkė pro šventosios miestą ir žvejų kaimelį, ir ar motinėlė jiems nesuseko žinios dukteriai Banguolei, kuri svečioj žemėje mini brangų jos vardą.

— Nebėra jau mūsų motinėlės. Ji jau nežiūri, pasirėmusi ant kopos, ar jos sūnūs grįžta iš marių. Gelta smiltelė užbėrė jos akis, — ji mirė nesulaukus, kada tave žuvėdai išvogė.

Sudejavo Banguolė ir kalbėjo broliams:

— Kas nūn paguos mane, kada jau nė mintimi negalėsiu nubėgti pas savo motinėlę ir pasiklausyti meilingų jos žodžių... Nėra man nei motinėlės nei kojų smiltelės...

Atsakė jai broliai:

— Jinai liepė tau paduoti šią žemės saują, jeigu kada rastume tave: motinėlė tau paėmė ją iš mūsų tėviškėlės kopų.

Banguolė priglaudė savo tėvų žemę prie krūtinės ir pakuždėjo:

— O, gimtoji šilainės žeme, man nūnai bus lengviau mirti, tave prie širdies turint.

— Tujen nemirsi ir gyva būsi, — jai kalbėjo broliai, — o jei nori, mes tave paimsim, tave ir tavo vaikus ir, pakėlę bures, parvešim į žvejų kaimą, kur maža bėginėjai ir kur viksva kopose tyliai šiulena.

— Mielai sėsčiau į jūsų juodą laivą ir per marias bėgčiau prie gimtinio slenksčio, jeigu jėgų turėčiau. O, kad nors mirusią kas mane paguldytų tėvų žemėj, kur jūra dieną ir naktį ošia ir dainuoja, ir kur seni mūsų dievai po ąžuolais ryme.

Septynias dienas ir septynias naktis broliai viešėjo pas savo seserį Banguolę ir pasakojo apie žvejų kaimą, apie žmones ir apie tai, kaip pušys šiūruoja ir kvepia, kada vasaros saulė jas glamonėja. Jinai klausėsi jų šnekos, ir jos dvasia lyg gaivėjo, ir širdis jai džiaugėsi ir gyviau tvaksėjo krūtinėje.

Kai išaušo aštuntas rytas, jie atsisveikino seserį ir tarė jai:

— Paliekame tave guvesnę, negu buvome radę. Mūsų brangi sesuo, tu pakilki iš patalo sveika ir atplauki su vyru ir vaikais aplankyti savo motulės kapo, ir savo seno tėvelio, ir brolių, kurie tavęs laukia ir ilgstis.

Ji nulenkė galvą ir tarė atsakydama:

— Taip, aš atlankysiu savo gentį ir savo žemę.

Jos broliai sėdo į juodą laivą ir, marių dainas dainuodami, grįžo į savo kraštą.

Jiems iškakus, Banguolė kurį laiką buvo linksma ir giedri. Tačiau ji geso ir merkėsi jausdama, kad jos dienos baigiasi.

Tada Sigurdas, pavaręs visus žiniuonius, kerėtojus ir daktarus, didžiai nuliūdęs atėjo pas Banguolę ir sušuko:

— Sakyki, ar aš tau buvau negeras, kad tujen nori apleisti mane, savo sūnus ir dukrelę!

— Ne, tu man buvai geras ir manę mylėjai, ir [illegible] — atsakė Banguolė.

— Tai ko tujen palieki mano gentį ir rengiesi į dausos karštą!

— Mano vyre Sigurdai, aš nežinau, kodėl mane dievai šaukia į savo šalį ir nori pasodinti ant vėlių suolelio, kur ilsisi mano gentis ir mano motinėlė. Aš tik žinau, kad jau pasibaigė mano dienos.

Jisai kalbėjo:

— Banguole, tu man buvai brangi ir gera, ir sakyki, ką aš turėčiau daryti, kad tu nepasitrauktumei nuo manęs ir mūsų vaikų?

Ji jam atsakė:

— Jei tu nori man visados būti geras, sušauki savo kilnią gentį, padėki mane į juodą laivą ir nuvežęs pakaski mane žvejų kaime šalia mano motinėlės, kai manęs jau nebus.

Sušuko Sigurdas, didžiu balsu graudodamas:

— Tu nemirsi ir neisi į vėlių kraštą! Aš šaukiu visus dievus ir visus žmones, kad tujen turi pasilikti mano namuose ir džiuginti mano ir vaikų širdis, — o tujen, kurią aš iš tolios žemės pagrobiau ir per marias ir per audras atsivežiau į savo namus ir į šias menes!

Ir [illegible], [illegible] prieš dievus ir žmones.

Banguolė [illegible] [illegible] [illegible]. Ji [illegible] rėjo į marias ir į dangų ir laukė, ar nepasirodys laukinės žąsys ir ar nesugagens, ką jos, pralėkdamos, regėjo žvejų kaimely ir tėviškės žemėj.

Vieną dieną, kai ji taip laukė, lėtai sparnus vasnodamos, sugirksėjo laukinės žąsys. Liūdnas ir ilgesingas, ir kažkur į tolybes šaukiantis buvo jų klegesys. Jų balsai pamažėl nyko ir tilo, ir jų ligi paskutinio aido, kažkur debesyse nykstančio, klausėsi Banguolė.

Klausydamosi šių padangės balsų, ramiu džiaugsmu nusišypsojo jos lūpos, ir jinai sumerkė akis. Ji daugiau jau niekados neatsimerkė, ir niekas negalėjo pasakyti, ko jinai buvo nusišypsojus.

Sigurdas sušaukė savo gentį ir tarė:

— Mes uždėsime mano žmoną Banguolę ant juodo laivo ir nuvešime į žvejų kaimą, kur jos motulė miegti. Gera ji man buvo ir graži, ir mes padarysime visa, ko jos širdis troško.

Ir išplaukė juodas laivas į jūrų vandenis, ir liūdnai plevėsavo [illegible] burės, kai [illegible] vyrai vežė žvejų dukterį Banguolę į savo žemę ir į savo [illegible].

[illegible]

(Nukelta į 6 psl.)

Vienos parapijos istorija

K. [illegible]

Pasiskaičius prel. Pr. Juro išleistą "Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos istoriją" (Lawrence, Mass. 1953)

Parapija yra viena pačių reikšmingiausių organizacinių vienetų Amerikos lietuvių gyvenime. Ne tik praeity, bet ir šiandien apie lietuviškas parapijas yra suburta daugiau mūsų tautiečių, negu apie kurią kitą organizaciją. Parapijų sąrašuose yra daug tokių, kurių neberasime arba mažai rasime kokios kitos draugijos sąrašuose. Taigi parapija ir šiuo metu yra pačiu didžiuoju lietuvių katalikų jungėju.

Parapija sujungia seniau ir dabar atvykusius.

Parapijose natūraliau, kaip kur kitur, telpa senieji emigrantai, kurie savo pasiaukojimu tas parapijas sukūrė. Čia randame ir didelį procentą jų vaikų, kurie gyvenimo eigos gerokai įtraukti į čionykštį gyvenimą neberodo didesnio dėmesio lietuviškajam organizuotam gyvenimui, bet vis dėlto tebesilaiko lietuviškos parapijos. Šio ryšio nereikia mažinti. Senesniųjų skaičius eina ir eis mažyn. Kai ateis laikas iš griuvėsių atstatyti Lietuvos religinį, tautinį, valstybinį gyvenimą, lietuviškos parapijos bus tas didysis tarpininkas tarp tėvų krašto ir tarp šiame krašte išaugusios jaunųjų lietuvių generacijos.

Aplink lietuviškas parapijas susispietė ir naujausieji imigrantai, atvykę iš stovyklų Vokietijoje. Jiems daugeliu atvejų nebereikėjo rūpintis savų parapijų organizavimu, nes viskas buvo jau padaryta. Reikėjo ir reikia tik remti ir jų veiklą stiprinti mums pageidaujama linkme. Reikia džiaugtis, kad nežiūrint savaime suprantamų pasitaikančių nesklandumų, lietuviškoji parapija ir šiuo metu atlieka labai didelį vaidmenį ir Katalikų Bažnyčiai ir lietuvių tautai.

Kai vieta pasidaro garsi dėl žmogaus

Apie lietuviškosios parapijos gyvenimą, jos sunkumus, darbus, laimėjimus permažai žinome. Užtat reikia pasidžiaugti, kad šiais metais sulaukėme, sakyčiau, pirmos moderniškai parašytos parapijos istorijos. Yra visai nenuostabu, kad tokią istoriją mums parūpino ne kas kitas, o **prel. Pr. Juras**, plačiai žinomas lietuviškosios knygos leidėjas. Labai aišku, kad išleidęs daug kitokių knygų, jis negalėjo praeiti pro šalį ryškiau knygos pavidalu neatžymėjęs jubiliejaus tos parapijos, kurioj yra išdirbęs didesnę savo kunigystės metų dalį ir kurioje iki šiandien uoliai tebedirba.

Kartais atsitinka, kad vieta padaro žmogų žinomą, o kartais žmogus padaro vietą garsią. Lawrence lietuvių parapijos atveju nenoriu neigti kitų tos parapijos darbuotojų nuopelnų, bet taip pat negaliu nepabrėžti, kad per paskutinius dešimtmečius daugiau apie ją žinoma dėl plačiai lietuvių visuomenėje pagarsėjusio jos klebono prel. Pranciškaus Juro veiklos, kuri nesiriboja vien parapija, bet kuri labai stipriai reiškiasi ir pačioje parapijoje.

Kur nedarbas yra [illegible]

Lawrence miestas, esąs nepertoliausiai į šiaurę nuo Bostono, šiuo metu yra žinomas, kaip vienas iš labiausiai Amerikoje kenčiančių dėl nedarbo, nes ten buvusi sukurta didžiulė audimo pramonė neturi ką veikti. Tačiau tai nestabdo ten esančios lietuviškos veiklos, kuri daugiausiai ir reiškiasi aplink parapiją.

PREL. PR. M. JURAS
Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos klebonas Lawrence, Mass.

Perskaitę gyvai parašytą tos parapijos istoriją, sudarančią per 400 pusl. lietuviško ir angliško teksto su daugybe iliustracijų, susidarome nė vien tik tos parapijos vaizdą, bet sykiu įgyjame realesnį supratimą apie mūsų parapijų veiklą šiame krašte.

Knygą skaityti įdomu

Be abejo, ta istorija daug pasinaudos tie, kurie dabar rengia Amerikos lietuvių katalikų veiklos istoriją. Tačiau rašant platesnės apimties veikalą, nebus įmanoma taip išryškinti daugelio smulkesnių dalykų, kurie taip įdomūs ir reikšmingi. Taip pat didesnės istorijos nebus galima taip gausiai iliustruoti, kaip tai padaryta šioje knygoje. Nors ir negyvenant toje parapijoje ir nepažįstant daugumos ten esančių žmonių, knygą skaityti įdomu kiekvienam, kas iš viso domisi šio krašto lietuviškuoju gyvenimu.

Ogi tas gyvenimas buvo įvairus, nelengvas ir prasmingas. Jo reikšmė šiandien nemažėja, o didėja

tragiškojo Lietuvos likimo akivaizdoje.

Visi, kurie kasdienių pasitaikančių sunkumų esame nuvarginami, kurie kartais norėtume skųstis ar net moti ranka į daugelį dalykų, paskaitę šią knygą, iš naujo sutvirtėsime ir vėl norėsime kovoti, siekti, nepasiduoti.

Ar tai žinojome?

Labai įdomus toje parapijoje skaudžiųjų susiskaldymo metų pavaizdavimas, kuriame šalia dabartinio klebono Prel. Juro nepaprastą vaidmenį yra atlikęs dabartinis So. Bostono liet. parapijos klebonas **kun. Pr. Virmauskis**. Kiek būta vargo, kiek pasiaukojimo, kiek grynos krikščionybės, kuri ypač gražiai reiškiasi kančioje! Apie tuos visus dalykus tikrai permažai žinojome ypač tie, kurie gyvenome ir augome Lietuvoje.

Užtat ir noriu siūlyti knygą perskaityti visiems naujiesiems ateiviams, ypač tiems, kurie imasi reikštis šio krašto lietuvių [illegible] veikime. Jie bus [illegible] net ir ilgus, kuriems lietuviai [illegible] religinio gyvenimo. Mes turime išmokti iš naujo, be politinio skirtumo, įvertinti lietuviškųjų parapijų vaidmenį savo tautiniam reikalui. Tam tikslui gerokai padės susipažinimas su šv. Pranciškaus parapijos istorija Lawrence.

Kas Lawrence [illegible] patraukia?

Knygos leidėjas savo žodyje pageidauja ir papildymų, kurie, be abejo, visada galimi. Iš arčiau tos parapijos gyvenimo neturėjęs progos stebėti, noriu čia tik pabrėžti savo įspūdį iš apsilankymo ten 1953 m. vasario 16 d. minėjime. Buvo lietinga diena. Patys lietuviai ne labai gausiai rinkosi į minėjimą, tačiau buvau nustebintas, kai nežiūrint tokio blogo oro, pamačiau jame to miesto mayorą **Buckley** ir to distrikto kongresmaną **Lane**. Abu šie svarbūs valdžios žmonės pasakė po nuoširdžią kalbą ir abu pabrėžė, kad atėjo iš pagarbos **Monsignorui Pr. Jurui ir jo atstovaujamai tautai.**

Tai parodo, kad prel. Pr. Juras turi artimus ryius su šio krašto valdžios žmonėmis. O gi tie ryšiai šiandien mums turi ypatingos svarbos. Panašių ryšių pagalba juk esame pasiekę nemažų politinių laimėjimų ir tikimės dar didesnių. Tų laimėjimų atsiekime Lawrence lietuviai ir parapijos klebonas yra įnešę labai aktyvią savo dalį. Linkėkime parapijai ir jos Vadovui tolimesnės ištvermės ir sveikatos sėkmingoj veikloj Bažnyčiai ir Tautai.

KUN. PR. VIRMAUSKIS,
Šv. Petro lietuvių parapijos klebonas So. Boston, Mass.

Pagerbė kun. Mykolą F. Daumantą

Girardville, Pa. Metiniame šv. Vincento parapijos bankete, kuris buvo surengtas sausio 24 d., pagerbtas šios parapijos ilgametis klebonas **kun. Mykolas F. Daumantas.**

Nusipelnusio ir darbštaus klebono pagerbti buvo gausiai prisirinkę žmonių. Dalyvavo ir visa eilė gretimųjų parapijų kunigų: kleb. kun. Jonas P. Klimas iš Shamokin, Pa.; kleb. kun. Leonas J. Peciukevičius iš Mahanoy City; kleb. kun. Juozas Čeponis iš Kulpmont, Pa.; kun. Juozas Neverauskas ir kun. Jonas Buikus — Girardville parapijos vikarai.

Banketo vedėju buvo kun. J. Neverauskas, maldą atkalbėjo kun. J. Čeponis.

Banketo metu buvo gausiai kalbų ir meninė programa. Gražias kalbas, iškeldami klebono kun. Mykolo Daumanto nuopelnus lietuvių parapijai ir miesteliui, pasakė pats miesto galva Peter Oswald; advokatas Cletus C. Kilker, kuris yra Schuylkill apskrities advokatų draugijos kancleris; daktaras Juozas Morris, lietuvis, šiame miestelyje gimęs, dabar specializuojąsis chirurgijoje Chicagos universitete.

Meninę programą išpildė Girardvillio parapijos vargonininkas Bruno Nekrašius, visus žavėjęs savo muzikaliniais gabumais; Leo Oswald, miesto mayoro brolis, dainavęs angliškai ir lietuviškai, nors yra gimęs Amerikoje ir iš tėvų vokiečių. Jis sudainavo ir duetą su vargonininku B. Nekrašium. Viena ponia iš miestelio paskambino pianu. Meninė programa buvo gražiai atlikta ir darė malonų įspūdį.

Sveikinusiems atsakė pats klebonas kun. Mykolas F. Daumantas, kiek sujaudintas parodyto jam nuoširdumo. Jis dėkojo už kalbas, rengėjams už bankieto suruošimą jo garbei, moterims už triūsą valgius patiekiant. Klebonas pažadėjo ir ateityje, kiek jėgos leis, dirbti parapijos labui ir Dievo garbei. Pokylį užbaigė malda kun. Jonas P. Klimas.

Laikraštis "Shenandoah Herald" ta proga įsidėjo įžanginį, kuriame nurodo, kad kun. Mykolas F. Daumantas savo darbštumu išugdė stiprią šv. Vincento parapiją. Jisai, "tas geras kunigas, taip pat interesuojasi viskuo, kas tik yra gera šiam miesteliui; dėl to jis yra visų nuoširdžiai gerbiamas".

Tos [illegible]

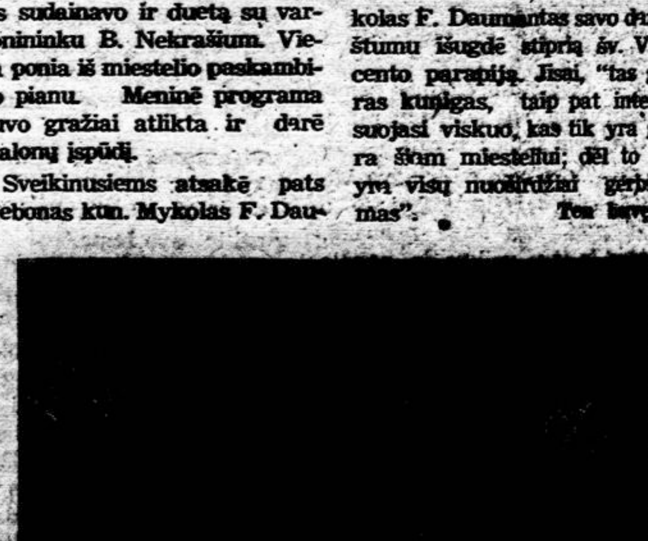

Woodhaven $12,000

DVIEM ŠEIMOM MŪRAS

Atskiras namas, 5 kambariai žemutiniame aukšte tušti. Pulkios mėnesinės pajamos. Šildomas garu. Dviem karam garažas. Įvažiavimas nuosavu keliu. Butai naujai dekoruoti. Arti požeminio traukinio, mokyklų, įsipirkimo centro ir šv. Elzbietos bažnyčios. Pilnas rūsys. Tikrai puikus namas, malonioje kaimynystėje. Nelauk, nes jis gali būti greitai parduotas. Klausk Nr. 2/895.

CORWIN GUTLEBER AGENCY
130-50 Hillside Ave., Jamaica, N. Y. AXtel 7-3330.
IND subway "E" iki Sulphin Blvd. stoties. Lietu į miesto pusę [illegible] laiptais.

Norite geros—meniškos fotografijos
PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ, ĮVAIRIŲ PROGŲ
(vestuvių, krikštynų, gimtadienių; įvairių pobūvių ir pan.)
NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją?
Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAŽELIS
Gyv. 432 [illegible] St., [illegible], Brooklyn, N. Y.
[illegible]

Šv. Kazimieras (10)

KLEMENSAS VIII PATVIRTINO ŠVENTOJO KULTĄ

ZENONAS IVINSKIS

Svarbiais reikalais į popiežių anuo metu būdavo paprastai kreipiamasi per savo krašto valdovą. Lietuvoje juo buvo Zigmantas Vaza, didysis Lietuvos kunigaikštis ir Lenkijos karalius (1587-1632). Jis buvo šv. Kazimiero giminaitis — sūnus švedų karaliaus Jono III ir Katrynos Zigmantaitės, dukters Zigmanto Senojo (šv. Kazimiero brolio). Zigmantas Vaza uoliai ėmėsi rūpintis Kazimiero garbinimą sutvarkyti. Antai, L. Pastorius savo "Popiežių istorijoje" pažymi, kad Zigmantas Vaza rašė popiežiui Klemensui VIII laišką (1601 rugsėjo 6), prašydamas šv. Kazimiero kultą išplėsti ir labiau įtvirtinti — įrašyti Šventąjį į mišių knygas bei breviorų ir pripažinti liturgines duplex apeigas. Po pusės metų (1602 kovo 16) Zigmantas Vaza tuo pačiu reikalu rašė popiežiaus sekretoriui Petrui Aldobrandini pastebėdamas, kad Šventąjį dar reikia įglausti į bažnytinę liturgiją. Tačiau karalius išreiškė ir savo pasitenkinimą pažymėdamas, jog "su dideliu širdies džiaugsmu patyrėme, kad jis yra šventųjų sąraše (in Martyrologio Romano) jau įrašytas".

Abu tie laiškai rašyti iš Vilniaus. Tai rodo, kad Lietuvos sostinė buvo centru, iš kurio ėjo visa akcija šv. Kazimiero kultui galutinai sutvarkyti. Galima net tvirtinti, jog kiekvieną kartą, kai tik Zigmantas Vaza (nuo 1601 metų) atvykdavo į Lietuvos sostinę, jis būdavo prašomas siųsti į Romą raštus Vilniaus Šventojo reikalu. Kad būtų kas rašyta 1601-1602 metais ir iš Lenkijos, Vatikano archyve nėra jokių pėdsakų, kaip ir 1516-1517 metų laikotarpyje. Šv. Kazimieras jau tada buvo patapęs tarsi vienos Lietuvos Šventasis, ir ji pirmoji rūpinosi jo kultu, ypač gi Vilniaus miestas.

Iš Vilniaus rašytas antrasis Zigmanto Vazos laiškas atskleidžia mums žinią, kaip yra buvę toliau su Kazimiero kanonizacijos procesu. Pasirodo, Romoje šv. Kazimieras buvo įrašytas į martirologijos knygas, pažymint šalia jo vardo, jog dar popiežius Leonas X jį paskelbęs šventuoju. Beliko tiktai Šventąjį "įrašyti į bažnytinį kalendorių ir garbinti iškilminga liturgija (duplici officio)", ko Zigmantas Vaza yra prašęs. Nepamiršo jis taip pat pažymėti, kad jam būtų suteikta didelė garbė, jeigu "popiežius tą Šventąjį iš mūsų Jogailos giminės įtrauktų į Romos Bažnyčios liturgines knygas." Taigi ir karalius Zigmantas Vaza pabrėžė savo giminystę su šv. Kazimieru, kaip tai buvo anksčiau daręs Zigmantas Senasis ir net imperatorius Maksimilijonas. Bet ar tai turėjo kokios reikšmės?

Yra jau iš seno žinoma, kad Katalikų Bažnyčia, pripažindama kurį asmenį šventuoju, tepaiso jo karžygiškų dorybių, bet neteikia jokios reikšmės karališkajai jo kilmei ar kuriai kilniai giminystei. Tai yra pabrėžęs ir popiežius Leonas X, kai jis vysk. Zacharijui Ferreri rašė, kad tasai ištirtų, "ar Kazimieras, kuris daug giriamas, užsitarnauja būti įrašytas į šventųjų skaičių teisėtai ir nusipelniusiai, ir ne dėl savo garsios giminės bei karališkojo kraujo, o dėl dorybių ir švento gyvenimo." Tie žodžiai, rašyti 1519 m. rugsėjo 15 d., mums aiškiai pasako, kad jau nuo pat Kazimiero kanonizacijos pradžios jo aukštoji kilmė nevaidino jokios rolės. Dar mažiau karališkasis poaukštis galėjo reikšti popiežiui Klemensui VIII, kuris kanonizacijas pravesdavo su nepaprastu kruopštumu. Jo laikais iš viso buvo kanonizuoti tik du domininkonai — šv. Hiacintas (Jackus) ir šv. Raimundas. Zigmanto Vazos užuomina, kad Jogailos giminei būtų garbė šv. Kazimierą rasti kalendoriuje tarp kitų šventųjų, popiežiui tegalėjo nuskambėti tuščiu žodžiu.

Vis dėlto karalius Zigmantas buvo savo padaręs — pajudinęs Romoje kiek primirštą kanonizacijos bylą ir iškėlęs reikalą ją formaliai sutvarkyti. Toliau tuo reikalu turėjo pasirūpinti pati Vilniaus vyskupija. Jos kapitulos aktai rodo, kad jau nuo 1601 metų vidurvasario šv. Kazimiero bylos reikalas dažnai užsimenamas. Gi 1602 m. vasario 6 d., pačiam Vilniaus vyskupui pageidaujant, kapitula nutarė vieną savo narį deleguoti į Romą. Juo buvo parinktas kanauninkas Grigalius Sviencickis. Kapitulos aktuose randame taip pat nurodytas pinigų sumas, skirtas kelionei į Romą apmokėti ir kanonizacijos išlaidoms padengti. 1602 m. kovo 15 d. buvo išmokėta 300 auksinų. Po nepilnų dviejų savaičių (kovo 26) Vilniaus vysk. Benediktas Vainius per savo pasiuntinį kan. Grigalių Sviencickį įteikė Klemensui VIII [illegible]

Šv. Kazimieras (Liaudies drožinys)

kas popiežiaus, kuris gerai pažino Lietuvos ir Lenkijos gyvenimo aktualijas.

KLEMENSAS VIII PATVIRTINO KAZIMIERĄ ŠVENTUOJU

Dar prieš užimdamas Apaštalų Sostą, popiežius Klemensas VIII (Ipolitas Aldobrandini) buvo lankęsis Lenkijoje ir Lietuvoje. Jis buvo popiežiaus Siksto V abiem valstybėm skirtas legatu, kuriam tarp kitko buvo pavesta sutaikyti Habsburgus su Zigmantu Vaza, tik ką įsėdusiu į Lietuvos ir Lenkijos valdovo sostą. Habsburgų kandidatas į tą patį sostą, imperatoriaus Rudolfo brolis Maksimilijonas, buvo patekęs į Zigmanto Vazos šalininkų nelaisvę. Vėliau popiežius Klemensas VIII turėjo progos stebėti lietuvių ir lenkų ginčą, kai lietuviai užsispyrę neįsileido į Vilnių paskirto lenkų vysk. B. Maciejausko. Ketvirtais to įdomaus konflikto metais buvo atsiųstas į Vilnių vizitatorius kroatas Komulovičius (Comuleus). Jis išbuvo Vilniuje porą metų ((1595-1597). Susipažinęs su Vilniaus diecezijos padėtimi ir jos reikalais, nuvežė Romon gausiai žinių. Taigi popiežiui Klemensui VIII Lietuvos reikalai nebuvo svetimi, kai jį pasiekė Zigmanto Vazos ir vysk. B. Vainiaus prašymai sutvarkyti liturgiškai šv. Kazimiero kultą.

Prašymai buvo patenkinti be sunkumų. Mat, Kazimieras jau buvo laikomas popiežiaus Leono X įrašytas į šventuosius, tai Klemensas VIII oficialiai tą faktą tik patvirtino ir paskyrė šv. Kazimiero dieną bažnytiniame kalendoriuje. Klemensas VIII tai padarė savo breve (1602 lapkričio 7), joje taip pat užsiminęs, kad jau Leonas X paskelbė Kazimierą šventuoju. Niekas nebekėlė Romoje klausimo Kazimiero šventumo tyrinėjimą atnaujinti ir pradėti iš pradžios visą bylą, kurios dokumentai po siaubo Romoje (1527) buvo pradingę.

Įsitikinus, kad šv. Kazimiero kanonizacija yra jau buvusi Leono X metu, Klemensui VIII paskelbus brevę, Romoje kanonizacijos iškilmių šv. Kazimierui jau nebuvo surengta. Nėra apie tai jokių pėdsakų nei gausiuose ano meto šaltiniuose, neprasitaria nei vienu žodžiu ir L. Pastorius savo "Popiežių istorijoje." Tačiau yra būdinga, kad buvo pagaminta "Šventojo vėliava" (labarum), kuri paprastai naudojama šventojo kanonizacijos iškilmių metu ir užima vieną jų dalį. Paskui ta vėliava iškeliauja ten, kur yra šventojo relikvijos. Šv. Kazimiero vėliava buvo raudono aksomo su jo paveikslu. Ji buvo, tur būt, dėl to pagaminta, kad Vilniaus iki tol nebuvo pasiekusi jokia Šventojo vėliava. Vadinasi, Klemensas VIII pasistengė užpildyti tai, ko dar trūko prie šv. Kazimiero kanonizacijos.

Savo brevėje popiežius skelbė, kad šv. Kazimieras gali būti garbinamas Lietuvoje ir Lenkijoje, tačiau jo vardas dar nebuvo įtrauktas į universalinį Katalikų Bažnyčios breviorių. Tai reiškė, kad šv. Kazimiero kultas pradžioje tepripažintas lokaliniu dalyku, kaip dažnai būdavo ir kitais atvejais, kanonizavus kurį šventąjį. Tiktai 1621 metais popiežius Paulius V šv. Kazimiero kultą paskelbė visuotiniu; vadinasi, lygiai po šimto metų nuo kanonizacijos proceso pradžios. Tada buvo taip pat įrašytos šv. Kazimiero pamaldos į visuotinį Bažnyčios mišiolą ir breviorių, ko anksčiau buvo prašę Zigmantas Vaza ir Vilniaus vyskupas per savo pasiuntinį kan. G. Sviencickį.

Tuoj Vilniaus kapitulos kanauninkas, gavęs Klemenso VIII brevę, Romoje dar kurį laiką [illegible]

Kertinis akmuo bažnyčiai

Kaip Tėvai Pranciškonai kūrėsi Toronte

Kuriant naują parapiją paprastai susiduriama su vienu didelių pavojumi: paskęsti kasdieniškame reikalų tvarkyme ar organizavime ir pamiršti svarbiausią uždavinį — parapijos dvasios formavimą. Panašų pavojų turėjo išgyventi ir T.T. Pranciškonai, atsikėlę Torontan praeitų metų vasaros pradžioje, kad čia įkurti naują lietuvišką parapiją ir pastatyti bažnyčią su visom reikiamom patalpom kultūriniam gyvenimui palaikyti. Metams pasibaigus, norisi žvilgterėti, kaip sekėsi kūrimosi darbai.

Pamaldos be bažnyčios, o bažnyčia be šventoriaus.

Vos įkėlę koją Torontan, tuoj surado patalpas pamaldoms laikyti. Nors kino teatras ir neteikia reikalingos bažnytinės rimties, tačiau pasitarnauja kitu būdu. Dar iš namų atsivešta tradicija, kad dauguma parapijiečių eina "ant sumos", o po to šventoriuje "pasižmonėja", gyvai išryškėja ir čia. Todėl į pamaldas neskubėdami traukia ir amžinai "skubantieji"; nes žino, kad vis tiek neteks stovėti. Parapijos gyvenime tai yra šalutinis, bet vis dėlto jungiantis veiksnys, nes jo įtaką jaučia ir tie, kurie labiau bevelytų pasitenkinti šventoriaus aplinkuma, negu "slinkimu" vidun, kadangi tikro lietuviško šventoriaus nėra.

Neturto įprasminimas

Genezės žodžiais betariant, T.T. Pranciškonams teko pradėti iš nieko. Tačiau parapijiečių budri akis nieko nepraleido ir dažnu atveju dosniai ir nuoširdžiai pagelbėjo. Vis dėl to pradžioje ilgesnį laiką turėjo svetur prisiglaudę gyventi prie vienuoliško neturto įprasminimo. Pastoracinis darbas buvo vykdomas laipsniškai ir nuosekliai, nors ir kažin kaip sunkiai kasdieniniai rūpesčiai ir nedatekliai spaudė. Prieš akis atsistojo konkretus bažnyčios įsigijimo reikalas. Kertinis akmuo buvo pašventintas visai nė nežinant, kur bažnyčia bus statoma ir neturint sklypo. Retas parapijietis tur būt išgirdo, suprato ir išgyveno šią didžiulę šventę mažutėj savo širdyje. Ji įvyko nelauktai, visai iš anksto nepranešus parapijiečiams, kad pasiruoštų, kaip paprastai tokiais atvejais daroma. Vieno sekmadienio pamaldų metu, kai pamokslą sakė klebonas Tėv. Bernardinas, kertinis akmuo buvo pašventintas ir pasakyti šie žodžiai:

— Anksčiau negu pradėsime rūpintis pamaldų namais, turime pasistatyti dvasioje bažnyčią. Turime turėti tvirtą tikėjimą, tą tikėjimą, kuriuo mūsų prosenelai ir tėvai, gyvendami tėvynėje ir išeivijoje, pristatė gražių Dievo šventovių. Jei šito nebus, veltui darbas bus pradėtas. Giliai tikėdami į Dievą, pamatysime, kaip neapsakomai bus sutelkti reikalingas jėgas, pasišventimą ir aukas mūsų ryžtui atsiekti. Statykime savąją bažnyčią ant tikrų ir tvirtų pamatų.

AUKOS PLAUKIA

Kartu tvarkomi ir kiti reikalai. Nepamirština, kad dar nėrą nė pusės metų, kaip pašventintas sklypas ir atidarytas Bažnyčios Statybos Fondas. Aukoja ne tik pavieniai, bet ir organizacijos. Šiaip jau parapijiečiai ryškiai apdovanotu dosnumu nepasižymi ne vien dėl to, kad sunku su centu skirtis, bet kad didžiuma naujieji ateiviai, daug sukurta naujų šeimų ir todėl verčiami užsitikrinti materialines sąlygas. Reikia tikėtis, kai prasidės pavasarį statyba, aiškiau bus suprastas ir paramos būtinumas.

T. JURGIS GAILIUŠIS, O.F.M.
dabartinis Lietuvos pranciškonų provincijolas Amerikoje

PATINKA GYVUMAS IR NUOŠIRDUMAS

Kitas didžiulis dalykas, ką T.T. Pranciškonai su savim atsinešė, tai gyvumas. Naująjį pulsą pajuto ir visa lietuviškoji kolonija. Tik kažkaip naujoviškai torontiškiai "lėviravimo" padėty atsidūrė, kai reikėjo pareikšti priklausomybę vienai ar kitai parapijai, lyg tai būtų buvęs skirtingų tikėjimo tiesų išpažinimas. Džiugu, kad reikalai dabar visai taisosi ir įeina į normalias vėžes. Prisikėlimo parapijos kūrėjams rūpi ne tik religiniai, bet ir tautiniai reikalai. Organizacijos, bendruomenė, veiklos vienetai randa didžią atramą pozityviam veikimui. T.T. Pranciškonus įpilietino jųjų atvirumas, nuoširdumas ir sumanumas. Su visais jie malonūs. Žiūrėk, prieš pamaldas prieangyje kiekvienas didesnis būrelis ir turi "nusavinę" tėvelį. Užeini į kleboniją, interesantų pilna, telefonas skamba kaip centrinėje. Šnekina ir klausia kone kiekvieną kaip seną pažįstamą: kodėl neužsuki pas mus? Kita šeima pasakoja, kaip sekmadienį pakelyje buvo Tėv. Placido paimta ir nuvešta prie pat pamaldų pastato durų. Pravažiuodamas atpažino, kad lietuviškas veidas, pasitikrino ar ne melstis eina — na, ir važiuojam.

Tai kontūrai naujos dvasios, naujos linkmės, kurios neįpratusiam iš pradžių kampuotos ir aštrokos pasirodo, tačiau laikas jas meistriškai įspaudžia, tiesdamas kelią į sekmingą pastoraciją. **V.**

Šv. Alfonso par. mokyklos mokiniai prie Švenč. Marijos statulos. Viduryje — prel. L. Mendelis. Iš kairės į dešinę: kun. P. Patinko, kun. P. Dambrauskas, kun. J. Antoševski ir klier. A. Dranginis.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Mokyklos pagarba švč. Marijai

Šventaisiais Marijos metais šv. Alfonso mokykla pasirūpino taip susitvarkyti, kad kiekvieną dieną jos mokiniai galėtų lengvai pareikšti pagarbą Nekaltajai Dievo Motinai. Mokykla tam reikalui, prel. L. Mendelio sumanymu ir pagalba, įsigijo gražią Marijos statulą, kuri per visus šiuos metus rūpestingai puošiama stovės parapijos salėje. Mokyklos vaikučiai prieš pamokas kasdien prie šios statulos giedos Marijos giesmę ir bendrai kalbės šv. Tėvo maldą, jo paties Marijos metams parašytą.

Statula buvo iškilmingai pašventinta vasario 23 d. Pašventinimo apeigas atliko prel. L. Mendelis. Vyresniosios mokyklos mergaitės sodaliečių uniformose, visi patarnautojai berniukai bažnytinėse uniformose ir visi kiti mokyklos vaikučiai, išsirikiavę apie Marijos statulą, sugiedojo Marijos garbei skirtą giesmę. Prel. L. Mendelis pasakė kalbą, kurioje aiškino Marijos metų prasmę ir jautriais žodžiais ragino vaikučius Dievo Motiną su ypatingu pamaldumu gerbti ir jos užtarimo nuolatos melsti. Pašventinimo apeigas atlikus, iškilmės baigta "Marija, Marija, skaisčiausia lelija!" giesme.

Vyskupo konsekracija

Buvusiam vyskupui padėjėjui L. Shehan išvykus į naujai įsteigtą vyskupiją Bridgeporte, Conn., į jo vietą Baltimorės arkivyskupo padėjėju buvo parinktas kun. J. Sebastian, šv. Elzbietos parapijos (Baltimore) klebonas. Jo konsekracija įvyko Baltimorės katedroje - bazilikoje vasario 23 d.

Katedra iki paskutinės vietos buvo pilna tikinčiųjų. Dalyvavo 30 arkivyskupų ir vyskupų, apie 600 kunigų, daug vienuolių. Gražiai atrodė savo spalvingose uniformose 30 ketvirtojo laipsnio Kolombo vyčių, kurie einančiai per bažnyčią procesijai sudarė garbės sargybą. Taip pat atsilankė Maryland valstijos gubernatorius McKeldin ir Baltimorės miesto majoras D'Alessandro su keliais aukštais valdininkais.

Konsekracijos apeigas atliko arkiv. A. G. Cicogniani, apaštališkasis delegatas, drauge konsekracijoj dalyvaujant (kokonsekratoriai) Bridgeporto vyskupui L. Shehan ir South Carolina vyskupui J. Russel. Konsekracijos apeigos buvo labai iškilmingos. Jos patraukė visų dėmesį, nes tokių apeigų Baltimorės katedroje nematyta nuo 1928 metų. Per televiziją iškilmės nebuvo transliuojamos. Tačiau jos buvo filmuojamos ir pačios svarbiausios bei įdomiausios dalys tos pačios dienos vakarą per Baltimore televizijos stotis parodytos.

Naujam vyskupui pagerbti pietūs buvo suruošti Emmerson Hotel. Kalbas pasakė Apaštališkasis Delegatas, arkivyskupas F. Keough, naujasis vyskupas ir kiti.

Išventinus vyskupu kun. J. Sebastian, JAV Katalikų Bažnyčios hierarchijos bus 35 arkivyskupai ir 165 vyskupai.

Parapijos vakarienė

Sekmadienį, vasario 28 d., šv. Alfonso parapijiečiai susirinko į paskutinį prieš gavėnią pasisvečiavimą — parapijos vakarienę. Po pietų 5 val. visi stalai jau buvo apsėsti. Vaišes pradėjo prel. L. Mendelis, sukalbėdamas maldą ir drauge dėkodamas atsilankiusiems ir ypač dideliam skaičiui savanorių darbininkų, kurie su atsidėjimu prisidėjo prie vakarienės surengimo ir buvo pasiruošę svečiam patarnauti.

Svečiai linksmai ir draugiškai praleido 6 valandos, kurios nepajutus praėjo. Orkestrui grojant visi vaišinosi ir, kas norėjo, iki valios pasišoko. Atsilankiusieji skirstėti labai patenkinti suruošta pramoga.

Aktorius Juozas Palubinskas

buvo susirgęs staigiu apendicito priepuoliu, baigęs vaidinti savo rolę "Kudirkos" veikale. Vos spėjo nueiti nuo scenos. Tuojau buvo nuvežtas į ligoninę, ir čia padaryta skubi operacija. Ji pavyko gerai, neatsirado jokių ligos komplikacijų. Vasario 27 d. ligonis grįžo namo ir sveiksta. **J. M.**

IŠ VISUR

● **Lietuvių Studentų Sąjungos** rinkiminė **komisija**, remdamasi LSS JAV rinkiminių nuostatų 1-6 skyrium, **skelbia kovo 22 d. (pašto antspaudos) paskutine kandidatų sąrašų** Centro Valdybai, **Revizijos** Komisijai ir Garbės **Teismui prisiuntimo data.** Sąrašai siunčiami rinkiminės komisijos sekretorei, Nijolei Vedegytei, 6722 E. Bayliss Ave., Cleveland 3, Ohio. Rinkimo įstatų žinojimas yra paliekamas narių atsakomybei, kadangi minėti įstatai buvo pakartotinai paskelbi "Studentų Gairių" Nr. 12 (žiūr. 128. Vadovaujamės nuostatais).

● **Inž. Jurgis Platonas Jankauskas,** Am. Liet. Inžinierių ir Architektų Sąjungos New Yorko skyriaus narys, užpatentavo svarbų ir visiems automobilių vairuotojams naudingą bei didelės ateities išradimą — apsaugos prietaisą prieš automobilių slydimą — pavadindamas jį 'Safety-Skid" vardu. Išradėjas mokslus baigė Kaune, V. D. Universitete, įsigijo inžinerijos daktaro laipsnį, universitete dėstė termodinamiką, braižomąją geometriją ir vidaus degimo variklių kursą.

● **Montevideo,** Urugvajus, lietuvių statomoje bažnyčioje vasario 21 d. pirmą kartą buvo laikomos mišios rūsyje. Bažnyčios statyba rūpinasi tėvai jėzuitai.

PHILADELPHIA, PA.

Vyčiai mini šv. Kazimiero šventę

Šv. Kazimiero šventė vyčių minima jau kelinti metai. Šiemet iškilmingai paminės visa New York ir New Jersey vyčių apskritis, nes kovo 7 d., šv. Kazimiero par. bažnyčioj vyčiai pradeda savo apskrities suvažiavimą. Pamaldos 11:30, bendri pusryčiai ir šv. Kazimiero minėjimas 3 val. p. p. par. salėje. Pažymėtina, kad vyčių 3-ji kuopa nepailstamai viena ar su kitomis jaunimo organizacijomis rengia tą minėjimą. Jie tuo uoliai vykdo Katalikų Federacijos nutarimą, kad šį šventė būtų Lietuvos ir lietuvių maldos ir aukos Diena už Lietuvą ir lietuvius. Juk tai didžiausia laimė turėti tokį brangų šventąjį. Tik ar ir mums patiems nereiktų labiau iškelti, kad jis yra vienintelis mūsų tautos Šventasis ir globėjas. Neužtenka tik žodžių, bet reikia ir sutelktinų jėgų to šventojo lietuviškam pagerbimui.

Serga kun. Emilijus Paukštys

Chesterio Aušros Vartų klebonas kun. E. Paukštys serga ir gydosi ligoninėj. Jį pavaduoja kaimynai kunigai. Ligoniui linkime greitos ir geros sveikatos.

Paminėjo šv. Kazimierą — parapijos globėją

Vietinė šv. Kazimiero par. savo šventojo šventėje, kovo 4 d. Buvo galima matyti žymiai didesnis pamaldumas į savo lietuvį šventąjį ir globėją. Ypatingai gražiai paminė mokykla, kurios kiekviena klasė išleido šventojo gražų sieninį laikraštėlį su piešiniais ir iškarpomis bei plakatais.

[illegible]

Sveiksta Leonas Kaulinis

Lietuvių meno ansamblio vedėjas L. Kaulinis, susižeidęs koją, dabar jau sveiksta ir tuoj pradės vėl savo repeticijas chorui ir kvartetui.

brolis. Jis gydosi ligoninėj. Ligonis savo ilgame amžiuje yra labai daug dirbęs lietuvybei. Linkima sveikatos ir stiprybės.

JAUNESNIŲJŲ MERGAIČIŲ uždaros rekolekcijos įvyks kovo 12-14 d.d. N. Pr. Vienuolyne Putname, Conn. Rekolekcijas ves kun. St. Yla. Kviečiamos mergaitės 13-16 metų. Registruotis iki kovo 8 d. Adresas: Rev. Sist. Superior, Immaculate Conception Convent, RFD 2, Putnam, Conn.

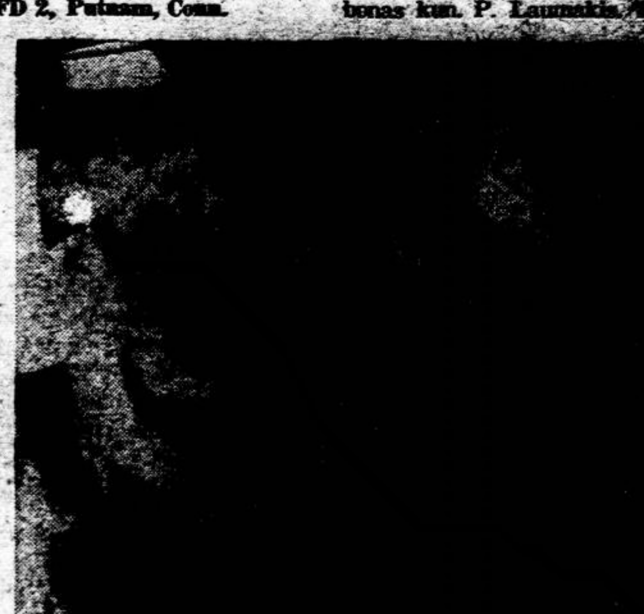

[illegible]

ŽVEJO DUKTĖ BANGUOLĖ

(Atkelta iš 2 ps.)

sios ir brangių gimtinės krantų, ištiko didelė audra. Kiaurą naktį blaškėsi vėjai, žaibavo ir griaudėjo. Iš tamsių debesų pasikėlęs rūstus Perkūnas trenkė į laivą ir nugramzdino į jūrų dugną. Kai išaušo rytas ir nutilo vėtros, anoje vietoje, kur plaukė juodas laivas, nieko nebuvo matyti, net nė mažiausios skiedrelės, ant kurios žuvėdra galėtų nutūpti.

Ir nūnai nieko tenai nėra. Tik kai audros pakyla ir vilnis daužo vilnį, žvejai giliai [illegible] vandenyse girdi balsą, vaitojant ir šaukiant. Jie sako, kad [illegible] žvejo duktė Ban-[illegible]

VASARIO 16 ST. CLAIR, PA.

Vasario 14 d. 8 val. vakare St. Clair, Pa., šv. Kazimiero lietuvių par. salėje įvyko Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas. Minėjimą pravedė panelė Ona Kralikaitė. Kalbą lietuviškai pasakė parapijos klebonas kun. P. Laumakis. Ypač rai su džiaugsmu buvo galima klausytis, kaip gerbiamas klebonas, niekad nebuvęs Lietuvoje ir jos nematęs, gražia lietuvių kalba nupasakojo, tarytum paveikslais parodė Lietuvos pievų, kalnelių, miškų, ežerų ir upių grožį, javų laukų bangavimą, lakštingalos čiulbėjimą ir gegutės kukavimą; tai vis, kaip jis pats išsireiškė, jo brangių tėvelių įkvėpti nuoširdūs ir gilūs tėvynės meilės jausmai. Paminėdamas Lietuvos kelią istorijoj, išreiškė linkėjimą ir viltį, kad po kentėjimų ilgėtų tėvynė vėl laisva.

Tai didelis aiškus pavyzdys visiems tėvams išeivijoje, kaip galima išugdyti didelę tėvynės meilę, jei žmogų laikome aukščiau pinigo, o vaikus mokome gerbti savo tėvą ir motiną ir jų gimtąjį kraštą. Tai yra Dievo įsakymas, bet ne tuščias žmonių išmislas. Jei tai yra užmirštama — užmirštama ir tėvynė.

Lietuvos ir Amerikos himnus bei lietuviškų dainų pynę padainavo tai dienai kviestas Shenandoah, Pa., šv. Jurgio par. lietuvių choras, vedamas muz. J. Mačiulio. Choro kelionę rūpinosi St. Clair lietuviškų [illegible]

1954 METŲ

NOVENA Į ŠV. ANTANĄ

prasideda

KOVO-MARCH 16

Krinta pančiai, tilsta jūros,
Randas daiktai pamesti,
Kas jo šaukiasi, tas gauna —
Džiaugias jauni ir seni...
(Iš Šv. Antano himno)

Per 13 antradienių ir paskutines 9 dienas kasryt 7 val. iškilmingos Šv. Mišios prie išstatyto Švenčiausiojo ir vakarais pamaldos bus laikomos novenos dalyvių intencijomis

ŠV. ANTANO VIENUOLYNE
KENNEBUNK PORT, MAINE

Kūno ir dvasios negalios spaudžia mus, mūsų artimuosius, tėvynę ir joje likusiuosius namiškius. Kur rasime paguodos, jei ne Dievuje per Jo Šventųjų užtarymą.

Į didįjį Stebukladarį kreipkimės maldomis ir junkimės į bendrą maldą, prisiųsdami gautus intencijų lapelius, kad mūsų prašymai būtų padėti ant Šv. Antano altoriaus.

Intencijų lapelius prašoma prisiųsti ligi kovo 16 d.

Very Rev. Provincial Superior
Franciscan Monastery
Kennebunk Port, Maine

ŠACHMATAI

Vedo K. MERKIS

2 lietuviai Amerikos pirmam dešimtuke. New Yorko "Chess Review" Febr. 1954, skelbia naujo pusmečio "Postal Chess Ratings". Į šią klasifikaciją įkelta 3000 Amerikos korespondentinių žaidėjų, iš kurių 30 išskirta į garbės klasifikaciją — "Honor Ratings". Pirmuoju įvardintas Leon Stolzenberg, Detroit, Mich., su 2038 taškais; 4-ju — Kazys Merkis, Boston, Mass. 1902; 9-ju Ignas Žalys, Montreal, Que. 1826. Merkis turi "Postal Master" titulą ir Žalys — "Postal Master Candidate".

Lietuviai rikiuojasi pgl "Chess Review" naują klasifikaciją šitaip: K. Merkis 1902, I. Zalys 1826, P. Tautvaiša 1630, K. Škėma 1506, K. Jakštas 1490, J. Stonkus 1454, P. Kontautas 1346, V. Žukaitis 1314, J. P. Karalaitis 1150, R. E. Blasius 1102, R. Racaitis 1086, F. J. Karneckis 1044.

Estų geriausiai įvertintas K. Tullus 1516 ir K. Venesaar 1300.

Latvių: A. Klavins 1496, B. Berzzarin 1358, L. Ratermanis 1356, A. Trucis 1340.

Mūsiškių pasekmės pgl vasario "Chess Review": Kontautas įveikė Ross, Škėma lygiomis su Ellason, Blasius suklupo prieš Johnson (1951-53 Golden Knights); Žukaitis dukart lygiom su Fagan (53-Classs).

Montrealio lietuviai (M. Lešinskas, R. Lukša, A. Mylė, V. Širvydas) tarpklubinėse B klasės p-bėse iškovojo antrą vietą. Štai išdavos: 1. Montreal CC 13½-6½; 2. Lithuanian 12½-7½; 3. Dominion Engineering 11-9; 4. Ukrainian 9-11; 5. St. Laurent 8½-11½ ir 6. Notre Dame de Grace 5½-14½

Estas O. Sarapu trečią kartą laimėjo Naujos Zelandijos pirmenybes.

Botvinnik su Smyslovu kovo 16, Maskvoje, pradeda 24 partijų matčą dėl pasaulio pirmenybių.

HENRY MORENO, praėjusių metų Derby jojynių laimėtojas, Miami arklių lenktynėse laimėjo pirmąją vietą ir 133.600 dolerių.

SPORTAS

Sportininkų vakaras pavyko

Lietuvių sporto klubo vakaras, įvykęs vasario 20 d. šv. Trejybės parap. salėje, Newarke, sutraukė gausų sportininkų bičiulių būrį.

Vakaro pradžioje radijo direkt. J. Stukas įteikė LSK pirmininkui P. Katinui gražią tautinę vėliavą linkėdamas, kad po ja susiburtų visas lietuviškas jaunimas ir garsintų Lietuvos ir lietuvio vardą.

Klubo pirm. P. Katinas savo trumpoje kalboje pažymėjo, kad sporto klubas gali didžiuotis turėdamas net trejetą futbolo vienuolikių. Ateityje numatoma klubo veiklą dar pagyvinti. Jei lietuviškoji visuomenė pasektų New Jersey lietuvių pramintu keliu, vėliava tikrai sujungtų visą lietuvišką jaunimą bendram tikslui.

Koncertinėje dalyje pasirodė jaunutė muz. Stankūno dukrelė Irena, išpildžiusi Šimkaus Kaip raiba paukštutė, Kuprevičiaus Lakštingalos giesmė ir publikai prašant, Saulelė raudona. Jos švelni išvaizda ir malonus balsas klausytojų buvo šiltai priimti.

Sporto klubo narys solistas Al. Vasiliauskas, akompanuojant muz. Kačanauskui, išpildė A. Kačanausko Mano gimtinė, Čerienės Klajonė ir Kuprevičiaus Ateik, ateik. Paskutinioji daina solisto buvo labai puikiai atlikta ir susilaukė klausytojų stipraus plojimo.

Trumpą programą sąmojais paįvairino "radijo dėdė" Alf. Petrutis.

Visą programos ir vakaro parengimo naštą kantriai ant savo pečių nešė Pranas Jokūbaitis. Klubo vadovybė tikrai turėtų būti dėkinga tam nenuilstamam sporto veikėjui ir jo pagelbininkams, kurių darbas nenuėjo veltui — "menkutė klubo kasa vėl padidėjo keliais šimtais 'žaliukų.'"

Ant. Tamsutis

Latvis L. Endzelins iš Adelaides laimėjo Pietų Australijos p-bes. Romano Arlausko, buv. Pietų Australijos meisterio, dalyvių skaičiuje nebesimato.

Sovietų šachmatininkai planuoja birželio mėn. būti New Yorke ir rungtis su Amerikos rinktine.

Praėjusį sekmadienį LSK antroji vienuolikė Taurės rungtynėse supylė Latvians S.C. 6-0. Mūsų rezervistai pasirodė žymiai pranašesni ir Milerio (3) Belecko - Gricevičiaus ir Steponavičiaus įvarčiais lengvai išsinešė pergalę.

Nepasidavė ir mūsų jauniai, kurie taip pat taurės rungtynėse įveikė Macabi jaunius 2-1. Įvarčius įkirto Remėza.

Šį sekmadienį pirmoji vienuolikė New Yorko valstybės taurės rungtynėse susitinka su S. C. New York. Rungtynės įvyks Bronx, Ghroggs Neck aikštėje, 2.30 val., gi jauniai žaidžia pirmenybių rungtynes su D. S. C. Brooklyn.

A. Bgd.

IŠNUOMOJAMAS 4 kambarių butas su virtuve, visi šviesūs. Nėra centralinio apšildymo, kaina labai prieinama. Kreipkitės adresu: Frank Vaitukaitis, 403 Chauncey St., Brooklyn, N. Y.

VERNON, N. J. [illegible]

Worcester, Mass.

(atkelta iš 5 p.)

klamacijų ir [illegible], [illegible] ji gyvais paveikslais ir jausmingomis deklamacijomis pavergė žiūrovus. Paskui į sceną išbėgo Worcesterio jaun. ateitininkai, (visi tos mokyklos mokiniai) ir vadovaujami M. Leknickaitės pašoko Kalvelį ir Žiogelį. Groja Murcinkevičius.

Surinkta aukų salėje $165.20. Jos paskirtos sueleni kazimierietėm.

Į minėjimą buvo atvykę iš Marianapolio kolegijos profesoriai. Jie tarė žodį apie pavergtą Lietuvą ir šv. Kazimiero mokyklos daromą naudingą darbą. Adv. A. Milleris perskaitė rezoliucijas, kurios susirinkusių vienbalsiai buvo priimtos ir bus pasiųstos JAV kongreso nariams.

Pabaigoje šv. Kazimiero bažnyčios choras, vedamas vargonininko Liet. operos solisto Ip. Nauragio, padainavo 8 dainas, o klebonas kun. A. Petraitis tarė visiems padėkos žodį. **L. Žvirkalnis**

Aušros Vartų parapijoje

prieš Užgavėnias suruoštame kortų vakare vasario 25 d. dalyvavo vyčių 116 kuopos 172 lošėjai. Dalyvių būta ir iš kitų parapijų. Tiek patenkinti, kad laukia kito panašaus. Dovanos premijos ir užkandžiai pačių vyčių parinkti, paruošti ir paaukoti. Gautas pelnas skiriamas vyčių klubo ir krepšinio komandos išlaidoms padengti. Vakarui vadovavo Milda Lapinskaitė, talkininkavo: Marija Lukošiūnaitė, Juozas bei Algirdas Krasinskai, J. ir D. Sinkevičiūtės, O. Morkvėnaitė, R. Krušas, J. Burdulis, B. Čižaitė, E. Deltuvaitė, M. Budaitė, K. Lapinskas, V. Burdulis, G. Manasas ir R. Vieraitis.

— Vyčiai Algirdas Krasinskas ir Julė Sinkevičiūtė atšventė sužiedotuves. Po Velykų vyčiams bus džiaugsmo jų vestuvėse.

— Veiklios vytės Liuda Totilaitė ir Marija Lukošiūnaitė vasario 16 buvo Washingtone, kur kaip viešnios dalyvavo 16 Vasario iškilmėse ir Anapolis Hotel vakarienėj.

— Šv. Kazimiero, savo šv. Globėjo dieną vyčiai minės kovo 7 d. 9.30 val. organizuotai su vėliavomis dalyvaus pamaldose ir komunijoj. Tėvas V. Gidžiūnas pasakys pritaikintą pamokslą. Po pamaldų salėje pusryčiai, kuriuose pagrindiniu kalbėtoju pakviestas Clark universiteto prof. Petras Drevinskas. Programai vadovaus pirm. Pranas Čiras. **J.**

REVIVED AFTER SIX YEARS!

THE KINGDOM OF THE BLIND

A Drama of Diabolical Possession and Modern Morals

WRITTEN AND DIRECTED BY

FRANK FORD

PRODUCED BY

THE STAGERS

of University College on The New Stage

ST. JOHN'S UNIVERSITY

Downtown Division

96 Schermerhorn St., Cor. Boerum Pl., Brooklyn

THURS., FRI., SAT. MARCH 4, 5, 6, 8:30 P. M.

ADMISSIOON $1.00—TAX EXEMPT AT THE DOOR

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED

Latest Interest Rate 2½% A Year Credited and Compounded Quarterly

On Regular Savings Accounts

Interest starts the first of the month on sums from $25. to $10,000. Deposits made on or before the 10th business day of January, April, July and October and the 3rd business day of all other months draw interest from the first of such month if left to the end of the quarterly dividend period.

THE Kings County SAVINGS BANK

[illegible]

Member Federal Deposit Insurance Corporation

BARAŠEVIČIUS ir SŪNUS
FUNERAL HOME
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARAŠEVIČIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. SOuth Boston 8-2590

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių direktorius ir balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermenims dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
SOuth Boston 8-2609

Lithuanian Furniture Co.
MOVERS —
SO 8-4618
INSURED and BONDED
Local and Long Distance Mover
SO. BOSTON, MASS.
326-328 W. Broadway

NERVINĖ
Alexander's Nervinė, kuri turėtų veikti nuo nervų ligų, yra mišinys stiprių ir brangiausių šaknų, žiedų, žievių ir žolių, ir tas mišinys padeda nuo visokių nervų suirimų, galvos skaudėjimų, kvaišimų, isterijos, rūpesčio, susikrimtimo, bemiegės, karščiavimų, išgąsčio, persidirbimo ir kitų nervinių negalavimų. Gerdamas tą mišinį gauni maistą nervams. Šios gyduolės kainuoja $5.00 svaras. Už $2.00 prisiunčiame 5 uncijas. Į Kanadą $2.25.
ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

SVEIKA MARIJA
MAŽASIS MALDYNAS
PARENGĖ KUN. STASYS YLA
IMMACULATA LEIDINYS 1953
Kietais viršeliais, 371 psl.,
Kaina $2.50
Gaunamas:
"DARBININKO" ADMIN.
680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

Labai gera, mokanti gražiai gyventi knygelė, tinkanti visiem, ypač jaunimui, parašyta
O. SWETT MARDEN
Džiaukis gyvenimu
Kaina tik 70 centų
Gaunama:
"DARBININKO" administracijoj

BROOKLYN - NEW YORK

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS — Direktorius
ALB. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse: veikia ventiliacija.
Tel. VIrginia 7-4499

JOHN DERUHA, M. D.
Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9
Mokslus baigęs Europoje
128 E. 86th STREET NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Tel. APplegate 7-0349
TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS
BANGA
340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.
Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).
Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.
Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke.
Darbo valandos: kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. pirmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

INCOME TAX RAPORTUS
Federalius pajamų raportus reikia patiekti iki kovo 15 d., o N. Y. valstybei — iki balandžio 15 d. Šiuos raportus gerai paruošta, ypač [illegible] pagelbsti sutaupyti pinigų, išskaitant leidžiamus atitraukimus iš pajamų, šiame patarnavime daug metų patyręs —
J P. MACHULIS
REAL ESTATE & INSURANCE
8656 85th St., Woodhaven 21, N. Y. Tel. Virginia 7-1896
(Jamaica linija — Forest Parkway stotis)

LIETUVIŠKA GĖLIŲ KRAUTUVĖ "REGINA"
GĖLĖS kambarinės ir skintos
vedybiniai bukietai, karsagai, laidotuvėms vainikai ir gėlių sėklos. Lietuviški saldainiai "RŪTA" detaliai ir urmu.
Užsakymai priimami telefonu. Gėlės pristatomos betkur.
FLORIST REGINA
522 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Tel. ST 2-7909

Tel. EV. 8-9794
M. and Z. AUTO COLLISION WORKS
LIETUVIŲ SPECIALISTŲ
COLLISION IR AUTO TAISYMO D-VĖ
Atliekami visi collision, dažymo ir mech. taisymo darbai.
Darbas atliekamas pigiai ir sąžiningai.
J. MALDUTIS, namų tel. EV [illegible]
Z. ZALIAUSKAS, namų tel. [illegible]
[illegible] GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVergreen 6-5181
KARL EHMER — PORK STORES
Geros rūšies įvairios mėsos, paukštiena, dešros, kumpiai ir kiti maisto produktai šiose krautuvėse:
69-38 Myrtle Ave. Glendale, N. Y.
136-59 Roosevelt Avenue Flushing, N. Y.
68-38 Forest Avenue Ridgewood, N. Y.
60-04 Woodside Avenue Woodside, N. Y.
185-24 Horace Harding Blvd Fresh Meadows, Flushing
219-17 Jamaica Avenue Queens Village, N. Y.
176 Rockaway Avenue Valley Stream, N. Y.
4380 White Plains Road Bronx, N. Y.
19 West Post Road White Plains, N. Y.
MAIN STORE
6302-10 MYRTLE AVE. GLENDALE 27, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
Kabaretas
VYT. BELECKAS, savininkas
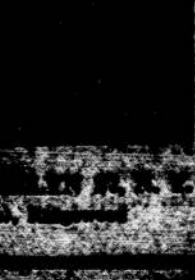
Baras, SALĖ vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.
[illegible] BROOKLYN [illegible], N. Y.
Tel. EV [illegible]

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Šv. Kazimiero
minėjimas bus kitą sekmadienį, kovo 14, Apreiškimo parapijos salėje. Programoje bus paskaita ir meninė dalis.

Prel. J. Balkūnas
kovo 7 d. dalyvaus ir kalbės Lietuvių Bendruomenės Elizabetho apylinkės susirinkime. Taip pat kalbą pasakys Elizabetho lietuvių par. klebonas kun. M. Kemėžis. Susirinkimo pradžia 4 val. p.p Laisvės salėje.

Dail. V. K. Jonynas
daro antkapio projektą Lietuvos vyčių steigėjui ir pirmajam šios lietuvių katalikų jaunimo organizacijos pirmininkui, kuris yra palaidotas Lawrence, Mass.

Vitalis Žukauskas,
ilgesnį laiką gyvenęs Bloomingtone, Ind. kur dėstęs lietuvių kalbą, su šeima sugrįžo į New Yorką. Vasario 27 ir 28 d.d. jis buvo išvykęs į Clevelandą ir Detroitą, kur dalyvavo koncertuose.

LB Cypress Hills Apylinkė
yra augimo ženkle. Vasario 20 įvyko antras susirinkimas, kur buvo aptarta, kaip išplėsti šios naujos apylinkės veiklą. Valdyba stengiasi surinkti visų toje apylinkėje gyvenančių lietuvių adresus, kad būtų galima sukviesti susirinkimą. Susirinkimo proga buvo užpildytos anketos, išduotos nario knygutės ir priimtas solidarumo mokestis. Kitas susirinkimas bus prieš balandžio 10.

Ridgewoodo apylinkės
lietuvių bendruomenės visuotinis susirinkimas įvyksta šių metų kovo 6, šeštadienį. 7 v.v. 1883 Madison St., Vytauto Belecko Wintergarden svetainės patalpoje. Bus renkama nuolatinė valdyba. Visi Ridgewoodo apylinkės lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti.

VYTAUTO BACEVIČIAUS
koncertas bus kovo 13 d., 8:30 v.v. Town Hall salėje. Programoje: Franck, Chopin, Liszt, Bacevičius, Čiurlionis, Debussy, Tcherepnine. Koncertą rengia Columbia Artists Management. Bilietus kainomis $3, 2.40, 1.80 ir 1.20 galima įsigyti "Darbininko" administracijoje ir Town Hall kasoje.

Piano—Violin—Ensemble
Visiting Teacher
For Years Affiliated With Leading Catholic Music Circles.
Res. Phone FO 5-4914
PROFESSOR KARL KLEIN

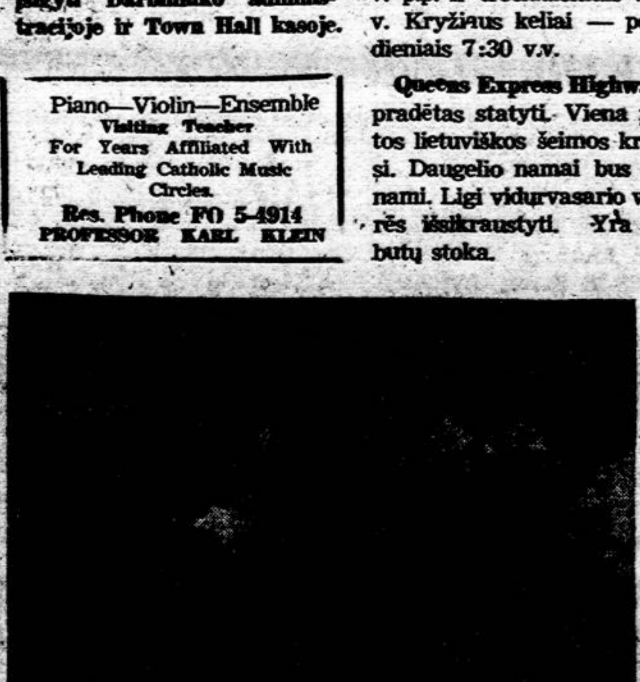

[illegible]

Vasario mėn. "Aidai"

Vasario mėnesio Aiduose rašo: J. Brazaitis — Budėjimas naktyje, J. Blekaičio eilėraščiai, Z. Ivinskis — Mindaugas ir jo karūna, K. Ostrauskas — Kalbos mokslo perversmas ir jo pasekos, Leonardo Andriekaus eilės, J. Baltrušaitis — Apie meno esmę ir menininko kūrybinę pareigą, Dr. Ag. Šidlauskaitė — Vaiko ugdymas tiesos meilei, V. Ališas —eil., A. Maceina — Albert Schweizer.

Knygų skyriuje: recenzuojama B. Brazdžionio "Didžioji Kryžkelė," J. Gliaudos — "Ora pro nobis"; Religiniame gyvenime — duodama popiežiaus kalėdinė kalba, Mokslo srityje rašoma apie "Laisvę ir būtį" (Dr. J. Girniaus knygos proga); Visuomeniniame gyvenime paliečiamos Italijos problemos.

Koncertas namuose
Neįmanoma yra aplankyti kiekvieną menišką parengimą, bet koncertą turėti namuose galima kiekvieną vakarą. Puikios muzikos klausysitės, jeigu turėsite gerą radijo aparatą. Gabijos knygynas turi vokiškų — Koerting ir Tonfunk —radijo aparatų atstovybę. Su šiais aparatais, kurie pagauna visas bangas, galima girdėti ne tik visą Ameriką, bet ir Europą ir kitus užjūrius. Užeikite pasižiūrėti ir pasiklausyti į Gabijos knygyną, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

MASPETHO ŽINIOS

Moterų Sąjungos 30 kuopos susirinkimas šaukiamas pirmadienio vakare, kovo 8 d., parapijos salėje.

Rožančiaus Draugijos mėnesinis susirinkimas bus sekmadienį, kovo 7 d., 4:30 v. p.p.

Lietuvos Nepriklausomybės šventei lietuvių bendruomenė surinko aukų ne 80 dol., kaip buvo skelbta, bet 130.

Fotografo Rapolo Kručo duktė vasario 28 d. susituokė su Phillip J. Ross.

Auditorijos bendrovė šaukia metinį šėrininkų susirinkimą kovo 27 d.

Antanas Mickevičius ir Jurgis Gružulis sunkiai serga.

Novena į šv. Juozapą prasidės kovo 11 d. 8 val. Ji bus rytinių pamaldų metu.

Graudūs verksmai gavėnios metu bus sekmadieniais 4:00 v. p.p. ir trečiadieniais 7:30 v. v. Kryžiaus keliai — penktadieniais 7:30 v.v.

Queens Express Highway jau pradėtas statyti. Viena po kitos lietuviškos šeimos kraustosi. Daugelio namai bus griaunami. Ligi vidurvasario visi turės išsikraustyti. Yra didelė butų stoka. —rp.

Lietuvių Prekybos Rūmai
šaukia susirinkimą kovo 14 d. Lietuvių Piliečių klube (280 Union Ave., Brooklyn). Į susirinkimą kviečiami atsilankyti ne tiktai nariai, bet visi lietuviai biznieriai ir profesionalai— ekonomistai, advokatai, daktarai, amatininkai. Susirinkime bus trumpi pranešimai gen. konsulo J. Budrio, Ks. Strumskio, A. Simučio, Dr. K. Valiūno ir adv. S. Briedžio. Po pranešimų diskusijos ir užkandžiai. Pradžia 3 v. p.p.

LONG ISLAND

Vasario 16 minint, Amerikos Lietuvių Piliečių Klube Lietuvos laisvinimo reikalams surinkta $17.75. Minėjimas įvyko vasario 20 d. Kalbėjo "Vienybės" redaktorius J. Tysliava.

Lietuvių Katalikų Darbininkų Klubo 5 metų sukaktuvių BANKIETAS

Sekmadienį, kovo - March 14 d., 6 val. vakare, Angelų Karalienės parapijos salėje, Roebling ir So. 4th St., Brooklyn, N. Y. Įžanga $3.00.

BOSTONO ŽINIOS

Geram darbui labai gera proga

Prasidėjus gavėniai, katalikam yra pareiga ne vien pasninkauti ir daugiau melstis, bet ir pagausinti gerus savo darbus artimui. Pirmojo sekmadienio mišių lekcijoje artimo meilės pareiga yra labai stipriai pabrėžiama.

Gi ne vien gavėnioje, o visą laiką geriem darbam yra skyrusios savo vienuoliką gyvenimą ir triūsą Nukryžiuotojo Jėzaus seserys. Jos išlaiko seneliam prieglaudas ir aukojasi dirbdamos parapinėse mokyklose.

Joms padėti yra Rėmėjų Sąjunga, kuri kovo 7 d. šv. Petro parapijoje šaukia metinį seimelį. Seimelis 10 val. prasidės pamaldomis. Pamokslą sakys Rėmėjų Sąjungos pirmininkas prel. Pr. Juras. Po pietų 2 val. prasidės posėdžiai. Posėdžių metu bus Generalės Motinos ir skyrių pranešimai. Paskaitą skaitys inž. K. Daugėla. Meninėje programoje dalyvaus solistė St. Daugėlienė.

Rėmėjų Sąjunga maloniai kviečia visus Bostono ir apylinkių lietuvius katalikus gausiai atsilankyti ir paremti seserų gerus darbus savo dalyvavimu ir, kas gali, bent nedidelėmis aukomis.

Namai akliesiems
pirmieji visoje N. Anglijoje, atidaryti vasario 22 d. Newton, Mass. (St. Paul's Rehabilitation Center). Namus įrengė Bostono katalikų gilda akliesiem.

Antano ir Onos Baronų auksinė sukaktis
Antanas ir Ona Baronai, sulaukę 50 metų savo gražaus vedybinio gyvenimo, tą sukaktį paminėjo pamaldomis šv. Petro bažnyčioje. Iškilmingas šv. Mišias jų intencija atnašavo klebonas kun. Pr. Virmauskis.

Baronai yra priėmę moterystės sakramentą 1904 šv. Pranciškaus lietuvių bažnyčioje Lawrence, Mass. Juos sutuokė kun. J. Šeštokas, pirmasis tos parapijos lietuvis kunigas.

A. ir O. Baronai yra užauginę 7 vaikus: 5 sūnus (Antaną, Martyną Valterį, Paulių, Viliamą) ir 2 dukteris (Adėlę ir Blanche). Visi jaunieji yra sukūrę šeimas, išskyrus Adėlę, ir turi 16 vaikų. Sūnus Paulius yra advokatas.

Savo tėvam jubiliatam vaikai surengė smagias vaišes Brunswick Hotel, Boston, Mass.

Baronai yra geri katalikai, "Darbininko" skaitytojai. Linkime mieliems sukaktuvininkams ir visai jų gausiai šeimai ilgiausių metų ir geros sekmės. —d.

Lankėsi Darbininko administratorius
Praėjusios savaitės metu Bostone lankėsi Darbininko administratorius Tėvas Ambrozijus Prakapas, OFM. Svečias šeštadienį dalyvavo Bostono studentų surengtame meno vakare, o sekmadienį, vasario mėn. 28 d., Bostono LDS kuopos susirinkime.

Dr. K. Cirtautas
kalbės apie šv. Kazimierą Bostono vyčių rengiamame minėjime kovo 7 d. po 10 val. pamaldų pobažnytinėje salėje.

Kodėl priverstinis automobilio draudimas jums yra prastas

Meskim žvilgsnį į praeitį

Prieš dvidešimt septynerius metus Massachusetts išleido priverstinį automobilio draudimo įstatymą saugumui užtikrinti. Per tą laiką 21 valstybėje įstatymų leidimo komisijos ir tarybos bei daugybė kitų įstatymų leidžiamųjų įstaigų studijavo priverstinio draudimo klausimą. Visi jį atmetė.

Tačiau 44 valstybės, įskaitant ir New Yorką, laisva valia susitarė dėl saugumui užtikrinti įstatymo (Safety Responsibility Law). Kodėl tos valstybės atmetė priverstinį draudimą? Į klausimą atsako kai kurie būdingi ir oficialūs valstybių pareiškimai.

"Žymiai didina... apdraudos mokesčius"

Marylando komisija, ištyrusi Massachusetts patyrimą, pareiškė Valstybės asemblejoje:

"Priverstinis draudimas padidintų dabartinį motorinių auto vežimų apdraudos mokestį Marylando valstybėje, ryšium su nepageidautina rizika, kurios draudimo bendrovės būtų priverstos imtis...

"Finansinės atsakomybės įstatymai... turi tendencijos mažinti mokesčius automobilių nelaimingų atsitikimų atvejais ir padidinti saugumą, atimant motorinių auto vežimų leidimus tiems pramuštgalviams ir finansiškai neatsakomingiems motoristams, ir neapsunkinant tų, kurie sąžiningai laikosi visų saugumo nuostatų."

Priverstinas draudimas — jokia saugumo priemonė

Virginijos Patariamoji Legislatyvinė Taryba 1953 nusprendė:

"Nors priverstinis draudimas laikomas saugumo priemonė, tačiau to negalima įrodyti. Massachusetts, priverstinio draudimo vienintelės valstybės, daviniai jokio didėjančio saugumo nerodo. Valstybė su priverstiniu draudimu turi mažiau pirmenybės nelaimingų atsitikimų minimumo atžvilgiu už valstybes, turinčias tik tam tikrą saugumo atsakomybės įstatymą.

"Massachusetts gyventojai dabartiniu metu nepadengia nuostolių visu 100%, nes įstatymas apeinamas, o priverstinis draudimo įstatymas neliečia nerezidentų."

"Nepasitarnauja viešai gerovei"

1953 Wisconsino Legaslatyvinė Taryba pareiškė:

"Priverstinis įstatymas visiems padidins apdraudos mokesčių ratas..."

"Priverstinis įstatymas neduoda apsaugos kiekvienu atveju..."

"Priėmus priverstinės atsakomybės įstatymą, turint galvoje daug neigiamų argumentų, nepasitarnaus viešiems interesams."

"Politinis futbolas"

1951 savo pranešime New Yorko Valstybės Apdraudos Departamentas pažymėjo:

"Neužginčijamas dalykas, kad Massachusetts priverstinio automobilių draudimo įstatymas pagimdė politinį futbolą. Taip pat neginčijama, kad automobilio draudimo mokesčių ratos nustatymas persimetė į valstybės politikų kampaniją."

PRIVERSTINIO DRAUDIMO PASŪLYMAS NEPADENGS JUMS ŠIOS RŪŠIES NUOSTOLIŲ:

1. **New Yorko valstybėj padarytų nuostolių, neapdraustų kitų valstybių vairuotojų.**
2. **Už New Yorko ribų neapdraustų vairuotojų padarytų nuostolių.**
3. **Vogtų automobilių vairuotojų bet kur padarytų nuostolių (kiekvienas asmuo, vairuojąs be savininko sutikimo.)**
4. **Vairuotojų nelegaliai be apsidraudimo padarytų nuostolių New Yorko valstybėj.**

SAVANORIŠKAS PLANAS YRA GERIAUSIAS

Mes dabar turime Safety Responsibility Law. Įsidėmėk žodį "safety"! Dėl jo tūkstančiai netinkamų vairuotojų jau yra pašalinti nuo kelių. Priverstinio draudimo įstatymas pašalintų saugumo atsakomybės įstatymą. Nepašalink šio įstatymo!

Savanoriškas planas, remiamas nelaimės atveju draudimo bendrovių, praplečia Safety Responsibility Law — užtikrina jums didesnę apsaugą nuo neapsidraudusių motoristų, padengia nuostolius ir minėtais keturiais atvejais, kurių neatlygina priverstinis draudimas.

Kam rizikuoti priverstinę priemonę, jei geresnis tam savanoriškas kelias yra atviras?

Norėdamas abi priemones geriau pažinti, paprašyk autoritetingos knygutės iš:

ASSOCIATION OF CASUALTY & SURETY COMPANIES
60 John Street, New York 38, New York.

Cambridge, Mass.

Metinė parapijos vakarienė
įvyko vasario 28 d. Amerikos lietuvių klubo salėje. Salė buvo papuošta lietuviškomis spalvomis ir lubos lietuviškais drugeliais. Prie skaniausiais valgiais turtingų stalų sėdėjo įvairiausio amžiaus ir profesijos virš 200 iš Cambridge ir kaimyninių kolonijų lietuviai, sotūs ir linksmi. Baigiant valgyti kalbėjo dr. prof. K. Cirtautas, Daukantas, Waitkus, Kirslienė, Ambrazaitienė, Janiūnas, Puzinas, Miškinienė, Tėvas Ambrozijus Prakapas, OFM, kun. Al. Klimas ir užtinginio žodį tarė kleb. kun. P. Juškaitis. Programos vedėjas buvo kun. J. Petrauskas. Vyriausia šeimininkė Kirslienė. Daugiausia bilietų išplatino Žalgėnas ir Daukantas. Pobūvis praėjo religinėj, tautinėje ir patriotinėje dvasioje.

Šv. Kazimiero minėjimą
suruošė Cambridge, Mass., vyčių 18 kuopa. Programoje buvo vasario 28 d. šv. Mišios, bendra šv. Komunija, pusryčiai. Amerikos Lietuvių Katalikų klubo salėje įvyko susirinkimas, meninė dalis ir vyčių dvasios vado kun. Al. Klimo paskaita: "Šv. Kazimieras ir vyčiai."

Misijos
N. P. P. M. lietuvių parapijoj prasidės anglų — kovo 8 d., lietuvių — kovo 15. Misijos bus kartu visiems: vyrams, moterims ir jaunimui. Misijas ves Tėvai Pranciškonai. A.

ATSTOVAUJA AUTOMOBILIUS

Mercury ir kitų firmų naujus ir naudotus automobilius atstovauja Jonas Adomonis.

Parduoda su didelėmis nuolaidomis.

Oakley Motor Ct., 70 Talbot Ave., Dorchester, Mass., GE 6-4333, atdaryta iki 9 val. vakaro. Namų Tel. [illegible]